

Hibru Dabeba Tolali Pas

Hasia nedebo tau sabo po

Te e pas nogi Hibru, te nogi page e dao: te pas bidi me deligo aseani te Godigo po wali pabo hani me deli augwa konealubo homu tagalainu ebaso, te haniba aseai pas dao. Magi baso meni, te bidi hani mebago augwali aiyaba elaluama, te augwaliba sege mani. Te Hibru po wabo Juda hani we bidi dabe, augwalibolo bidi me deligo e pas aseña tolali. Dego e pas aseaniwe, te dago konebeo, agai aga nogi e pas tomode asebeo. Tama augwali te Juda we bidi bidali goli, augwaligo te Kraisde gesi wiegi yai po odama, tama te Krais wali pabo we bidi hani pedelali. Tama e pas aseani bidi agai augwaliba te genuai po peni page sela ola mani. Te pogo me deli e dao. (1) Te Jisas Krais aga te wiegi yai mu tama, te Godigo Ogwa dao. Te Jisas e tode bidali sogo, agade te sege hauwa me dene dali tolali, tama te tiali kolesagade Godigo Jisas te polalubo bidi mu pedalumainu elama, te we bidi dabe augwali tau sali. Te po te Daɓ 2:10 tede elalubao. Te bidi Jisas agai te Juda dabego polobadu elaluali nai tigidali aiyaba mu elaluai dao. Krais agai te ensel mobo bidi dabe me, te bidi Moses me, te bidi Arongo hani pris bidi se ebo me, te bidi Melkisedek me, te tigidaligo nogi te Godigo Ogwa Jisas Kraisgo nogigo ela solama aiyaba elaluali. (2) Godigo digi Jisas sa munama, te pris sesemane sogo bidimainu yali, tama agai te Juda pris bidali bidi dabe aiyaba elaluai dao. (3) Jisas te dagalude polalubo pris me bidada pidu bidaibao. Tama agai te agaba konealubo homu daɓ wabo we bidi ma dobola sobaso, te usu yaibao. Te bidi Mosesgo lotu po ola mayu pusali bomo yai po dabe, te Jisasgo yabo se ola mabo se ebo kolesaga naga yali.

Te pasgo te we bidi augwaligo konealubo homu daɓ walobo po aseani, tama agai te polobadu bidali Israel we bidi dabego boma pai konealubo po daɓ wali te po te Daɓ 11 tede hauwa elalubao. Agai tame po wali, te mena tiwai segego augwali gegebaso, te augwa konealubo po daɓ ola selama elaludu te augwa isiboba usu nubaso, te usu dao. Augwaligo te Jisasba naga tonono elalua pedu te agai kolesaga wali pobaso da, teda tebogo te augwalide tolobo sege me dene te dagala sawaibao. Tama tibaso, augwali aga dali homugo keɓ pai we bidi mu bidaio, e pas aseani bidigo te po obao.

Jisasgo te ensel dabe aiyaba elaluali

(Dqı 1-2)

Godigo Ogwago po dabolo mani

1 ¹Te polobadu mu hauwa sogo me, te haniani kolesaga hauwago me, te Godigo agai po pusali bidi profet dabego pedauwalidu agai po meba te dago waj dabebolo mena mena pai dao. ²Tiali goli megı e sogo da, te nosali pedalobo sogo tiwai mu yali, te Godigo aga Ogwago pedauwalidu agai po dabolo pusai dao. Te aga Ogwago nogogo me te Godigo te tı dali dagalu dali te tıgidali nai nigai dao. Tama Godigo agai te tıgidali nai nosali somainogo aga sa muai. ³Te Ogwa agai te Godigo wiegi wiegi yai homu kolesaga te dabolo hania ola mabo bidi dao, tama aga te God tiwai gagawai mu tama. Agai po da te genuai bomo elalubo, tama te bomai pogo agai te tıgidali bidıbo nai me bidaluo odubadi tama te bidalubo dao. Agai te we bidigo sege sali sela sabo se te silama, tama megı da te Tıgidali Bomo Elalubo Tuni Bidi, te God dolo nogo badu dulalubao, aga genuai bidi mu dao.

Te Godigo Ogwago nogigo te ensel mobo bidi dabego nogı aiyaba elalubo dao

⁴Te aga Ayade sali nogigo te ensel mobo bidi dabego nogı te aiyaba elaluama, tama wiegi yai mu yali. Tama tiwai yaligo da, aga digı te mobo bidi ensel dabe augwaligo Genuai Bidi mu pedalama, tama augwali aga dologoba pali. ⁵Magı baso meni. Polobadu Godigo aga Ogwa dali te po wai,

“Nage eno Ogwa dao. Megı tama ena digı nago Aya pedalomainogo yai.”

Tama agai po ma wai,

“Te ena digı agai Aya bidıyu, tama aga te eno Ogwa bidaibao.”^a

Te me sogo Godigo te po sı te ensel mobo bidi me deli dali wai dawew Menio. ⁶Tiali goli agai aga gomunai Ogwa te e tıba tamadi tagala palobo sogo tama agai te po wai,

“Tıgidali eno se ebo ensel mobo bidi dabe, dage kidu sugunama, tama dagego aga nogı ugwaba sao,” wali.^b

⁷Tama God agai te ensel bidi dabe augwalıde te po wai,

“Godigo te aga ensel mobo bidi dabe augwali te wali tiwai pedalomainogo ilıbo dao.

Te agai aga sę ebo bidi dabe augwali te moni
posolo ebo sia tiwai pedalomainogo ilibo dao.”^c

⁸Tiali goli aga Ogwabolo agai te tiwai po wai,
“Nage God dao, nage tuni bidi sesemane sogo bidada
peyu, bidada paibao.

Nago naga we bidi te doloba pai kolesagago tonalubo
dao, tama te kolesaga naga ebode nago genuai
wiegi yai nogi elalubao.

⁹Nago te doloba pai kolesaga ebo te godolo mu
eyu, tama te bomo yai po sela sębo te nago hagela
mu ebo dao.

Tama tibaso, ena nago God bidiyu, tama eno
nago nogi ugwaba somainogo eyu, te wel nago
toboluba gelali, tama tebogo nage te wiegi yai
homu pemene ilali.

Te naga hai namu dabe augwaligo te nago wiegi yai
homu pemene ebo tiwai me egobeo.”^d

¹⁰Tama agai po agabolo ma weyu te po wai,
“Genuai Bidi, polobadu mu nago e tų nigilama
tama aga bomo elalubao. Te dagalu me, te naga
nogogo nigai.

¹¹Te dagalu de tų si te tigidali dolaibao, tiali goli
nage da me dologobeo. Menio. Nage da sesemane
sogo bidaibao.

Te dagalu de tų si da te tigidali te badia paibao, te
poloba ugwa badia pai tiwai yaibao.

¹²Te nago augwali pedeyu, te bidigo badia pai
ugwa pedebo tiwai yaibao.

Te nago augwali hasegeleyu, te bidigo ugwa
hasegelebo tiwai yaibao.

Tiali goli, nage da, tama naga bidibo dao. Nage
me hasegelegobeo.

Tama nage bidibo sogo te munu me siligobeo.”^e

¹³Polobadu Godigo te po wai,

“Nage genuai bidi ena dali hodobo bidimainogo eyu,
tama eno dolo nogo badu duayao.

Tama dualubadi, te eno nago boi bidi dabe augwali
te nago sęę dologoba muaibao.”^f

Tiali goli me sogo Godigo te po te ensel mobo bidi me deli dali waliwe?
Menio. ¹⁴Te ensel mobo bidi dabe augwali da, te noma bidi, tama

augwaligo te Godigo sę ebo dao. Te Godigo augwali tagala palaibao, te aga augwaligo sęęę sali sela sęnama ma sainogo ebo we bidi dabe tau somainogo tebo dao.

Godigo da ma sali, te genuai sę mu dao

2 ¹Te Godigo Ogwago genuai nogigo te ensel mobo bidi dabego nogi aiyaba elalualigo da, teda dago te dago odali mu po tagalaidali weyu, dago ma bomonama tama te odali po homugo bugagia daę ola sao. ²Magi baso meni. Polobadu Godigo po meba te ensel mobo bidi dabebolo pusama, tama augwaligo te we bidibolo ma pusali. Tama pusama, tama te po Godigo bomonama bugagia daę walali. Tama tiyu, tama bidigo te po bolama tama te po sela sęwani bidi tigidali, augwali te dwai dene mu te augwa yali dwai kolesaga usu nama sai dao. ³Tiali goli megı da, Godigo da ma sabo sę yali, tama agai te sę yali te genuai nai mu dao. Tama tibaso, dago Godigo te sę yali po oda tagalama tudiba muani da, teda da wi peyu, tama te dwai sę yalide te dene sabo sę te mena tama geda saibawe? Te usu munu egobeo. Hasia Genuai Bidigo digi po pusuyu, tama agai da ma saibao homu yai. Tama agai po odali bidi dabe augwaligo dabolo te po mu po naga dao hania ola mawai dao. ⁴Tama ebadi, God me agai te po te haniani bomai sęgo me tama agai haniani bomo yai idualigo te po mu po dao dabolo hania ola mani. Tama tiyu, agai te Mobo Bidigo olo mabo haniani wiegi yai sę ebo kolesaga te we bidi dabe augwaliba dobayali, te God aga digi homugo tama tiai.

Te da ma sali sę yali tuni bidi Jisas dao

⁵Eno megı asębo po, te we bidigo gesi kolesaga eyu bidibo te nosali pedalabo po obao. Godigo te ensel mobo bidi dabego te kolesaga ebo dodolama tonalumainogo teba me mubeo. Menio. ⁶Te Godigo po bukude asęani po me delide te bidi me deligo te po pusai,

“God, bidi dabe augwali te magı nai da weyu, tama nago augwali homugo konebo dawę?

Magı baso nago augwali tonalubo dawę? Augwali tęde bidibo bage naga dao.

⁷Te osogo naga, nago augwali te ensel mobo bidi dabe augwali dologoba muai.

Nago augwalibolo genuai bomo me, genuai nogi mawai, tama te kolesagago nago augwaligo nogi ugwaba sai.

⁸Nago te tigidali nai augwali dologoba muani, te nai tigidali augwaligo tonalumainogo tiai.”^g

Awe, Godigo te tigidali nai bidi dologoba munama elalui. Tama agai te nai me deli te olo me augwali dologode elalumainogo me ebeo. Tiali goli megi dago me susabadi digi te tigidali nai bidi dologode elalubeo. Menio. ⁹Tiali goli dago Jisas konebao. Polobadu osogo naga Godigo aga nogi te mobo bidi ensel dabego nogi dologode bidimainogo ilali, te Godigo wiegi yai homu eyu, te olo mu tau sabo kolesaga pedalomainogo me te tigidali bidi tau siyu isainogo tiai. Agai te dene tolama isali, tama Godigo aga nogi ugwaba selama, tama genuai bomo me genuai nogi agabolo mawai dao, tama megi aga te tiwai bidibo dago konebao. ¹⁰God aga te tigidali nai nigai bidi, tama agai tigidali nai bugagia bidimainogo tonalubo dao. Tama agai homugo aga wai puluba hauwa te dagaluba odasa pelama, tama bugagia mu aga dali bidimainogo yai. Tama tiyu, agai dene Jisasba pedalobo gogolali, tama te dene yaligo te Jisas te we bidi augwali hasia mu polasa pabo augwali ma sali bidi usu mu ilali. Godigo te kolesaga yaligo, te dolo mu yai.

¹¹Dago koneani, te tigidali we bidi te magi dwai sę isama wiegi yai pedalomainogo ilali te bidi aga Jisas dao, tama te magi dwai sę me isayu te wiegi yai pedalali we bidi te tigidali augwaligo aya te Jisasgo aya me te deli naga dao. Tama tibaso, Jisasgo te we bidi augwali nogi weyu, “ama” wai, tama agai augwali te tiwai nogi ebo te aga hale me ebeo. ¹²Te Jisasgo da “ama” wabo pode augwaligo polobadu e po bukude aseai dao, “God, eno nago nogi te eno ama dede augwalibolo pusaibao.

Awe, te eno nago nogi ugwaba sabo teabi weyu, te genuai po miyu sisinibo madi tomode te po pusaibao.”^h

¹³Tama agai po ma wali,

“Te eno digi agade konealubo homu mu daq waibao.”

Tama agai po ma weyu te po wai,

“Ena digi bidibo, suao. Tama Godigo ena mani we bidi dabe, augwali me ena dali bidibao, te wai dabe tiwai bidibao.”ⁱ

¹⁴Tama te agai “wai dabe” wabo we bidi dabe augwali te tde we bidi bidai, te da tigidali tiwai yai. Augwali tama bidaligo da, Jisas me te bidi augwali tiwai mu gilama pedalai, te aga tigi isimainogo yali, tama te isibogo agai te bomo elalubo bidi agai te bidi isimainogo ebo bidi te agai bomo dolaibao. Te bomo elaluali bidi te Satan dao. ¹⁵Te we bidi augwali isibode wi yai. Tama augwali te tde bidali tigidali sogo, te isibode wi ebogo augwali kalabus elalui. Tama augwali te kalabuside bidibo sela sawainogo eyu, Jisas aga e

^h 2:12 Tib 22:22 ⁱ 2:13 Ais 8:17, 18

tqde isai dao. ¹⁶Mu tamao, agai te se nel mobo bidi dabe tau sainogo te se me ebeo. Menio. Agai te se yali te Abrahamgo hani augwali tau sainogo te se yai dao. ¹⁷Tama tibaso, te tigidali naide aga te tigidali we bidi tiwai mu pedalomainogo tiali. Magi basowe? Agai tama tialigo da, tama aga te God dali we bidi dali tomode dolalubo pris tobolu bidi bidabo te usu igibu tama Godigo se tolaluaibao. Agai te we bidi homu dene eyu, tau sabo wiegi yai kolesaga eyu, tama aga te Godiba aga homugo kea pai bidi bidai. Tama tiyu, agai te Godigo te tigidali we bidigo dwai se yali sege sela sawainogo eyu, te aga ofa ilali te usu yai dao. Tiali goli aga te we bidi tiwai mu pedaligi menigi da, teda te se tigidali ebo aga usu menigi da. ¹⁸Aga digi te dene tolali, te Satango aga dwai se ebo kolesagaba kekainu eyu te usu sabo se tigidali agaba pedalali, tiali goli aga dwai se me ebeo. Tama tibaso, meggi te usu sabo se te we bidi dabe augwaliba pedalobo si te agai augwali tau sabo usu dao.

Jisasgo genuai nogigo Mosesgo genuai nogi aiyaba elalulai

(Dqi 3:1–4:13)

Jisasgo genuai nogigo Mosesgo genuai nogi aiyaba elaluai

3 ¹Te Godigo po odolama wali pabo ama dede dabe, te dagalude bidibo Godigo dage me te Jisasgo se ebogo i wai dao. Tama tibaso, dagego homugo Jisas bugagia kone paliqa. Agai te dago agade konealubo homu daq weyu tama agade po te we bidi gesabide pusubo tau siyu, tama dago pris tobolu bidi bidimainogo eyu, Godigo aga e toba tagala palali. ²Godigo aga te seba muani, tama agai Godide homu kea pai bidi bidai. Agai te bidi Mosesgo polobadu te Godigo we bidi tau sabo se tiwai yai. Te we bidi augwali Godigo be tiwai bidai. ³Tama dago koneani, be se yai bidigo genuai nogigo te aga se yai bego genuai nogi digi aiyaba elalubo dao. Tama te tiwai me Godigo homugo Jisas koneani, agai te genuai nogi me deli sabogo te Mosesgo genuai nogi te aiyaba elaluabo homu yai. ⁴Te tigidali be te bidigo aga senama elalubao. Tama te tigidali nai nigali bidi da, te God dao. ⁵Te bidi Moses aga te Godigo se bidi, tama te Godigo we bidi tigidali tomode yali se de agai Godide homu kea pai bidi bidai. Tama agai te Godigo nosali wabo po pusubo se te Mosesgo bugagia yai. ⁶Tiali goli Krai aga da te Godigo Ogwa, tama agai da te Godigo hani augwali tonaluyu tama te tobolu bidi bidibo se elaluyu, tama agai me te se de Godide homu kea pai bidi bidibao. Tama tibaso, agai nogigo te Mosesgo nogi aiyaba elalubo dao. Tama sesemane sogo dago konealubo po daq weyu tama wi isayu tama dago wiegi yai homu pemene elama tama Genuai Bidi naga tonaluyu da, teda da me te Godigo hani mu bidaibao, te da agai be tiwai elaluaibao.

Te Godigo po sela saþbo bidi dabe augwali toma munu me tugobeo

⁷Te dago Kraide konealubo po bugagia daŋ obaso da, teda da te Godigo we bidi hani mu bidaibao wali. Tama tialigo da, dago te Godigo dabolo wabo po mu odao, te Godigo Mobo Bidigo polobadu wali po tiwai. Agai po te bukude aŝani, te po e dao:

“Megi e sogo tama dagego Godigo pedauwalide po odali da, ⁸teda dagego duga olo palia sigio, te tiwai dagego waŋ dabe augwaligo polobadu Godigo po sela saŋu hagoma yali sogo tiwai. Augwali te bidi meni yai madi bidiyu tama augwaligo God usu sai. Te sogo augwaligo augwa olo palia sali.

⁹Tama Godigo te po wai, “Tede dagego waŋ noŋ dabe augwaligo eno yali bomai ŝe tigidali te kibu be bidi sese si tede usu nama augwaligo suai. Tiali goli te sula tagaliyu, augwaligo ena usu mu sai.

¹⁰Tama tibaso, te we bidi hani dali eno ŝeþe mu elama, tama eno te homu yai, “Tigidali sogo augwali te enade homu keŋ piŝawai we bidi bidai dao. Tigidali sogo augwaligo te eno kolesagadu me bilai menio.”

¹¹Tama eno ŝeþe eyu, tama eno po hasegelidali weyu eno mu po olama daŋ wali, te po wai, “Augwali eno te toma nabo pesageba munu me asogobeo. Munu me asogobeo. Mu menio.” te po wai dao.’”^k

Te Godigo Mobo Bidigo te po tigidali polobadu olama tama bukude aŝnama elalubao.

Dago te Godigo po te Israel dabego sela saŋwani tiwai yabuo

¹²Ama dede dabe, dage bugagia bidao. Tiyu dage tomode ama me deli aga homude dwai ŝe ebo homu elaluyu, tama aga Godide konealubo po tagaliyu, tama te bidibo ula elalubo God gegeda peyu tudiba muidali weyu, dagego dua dao. ¹³Tama tiwai pedalidali weyu, megi e sogo Godigo nogi yali “te megi” te me elalubadi, tigidali sogo deli deli dagego wiegi yai po te ama dedebolo mayu, tama augwali homu hodoloyu tau sao. Duga hasi tama tiluao. Tiyu te ŝeþe sabo kolesagago dage tomode bidi me deli ili po ola

^k 3:11 Tib 95:7-11

mayu, tama te sego aga olo palia selamuo. ¹⁴Magi baso meni. Polobadu dago Godide konealubo po daꝥ wali, teda te konealubo po megi me dago bugagia daꝥ weyu, teda da isiboba usu nigi paibao. Dago tama tiyu da, teda da te Kraisd dali wadolama, tama se deli naga aga dali hodobo eyu tama bidaibao.

¹⁵Dago koneani, te Godigo po bukude te po me elalubao,

“Megi e sogo tama dagego Godigo pedauwalide
po odali da, teda dagego duga olo munu me palia
sigio,

te tiwai dagego wai dabe augwaligo polobadu
Godigo po sela sawu hagoma yali sogo tiwai.”¹

¹⁶Polobadu niwai we bidi augwaligo Godigo po odali goli, augwaligo hagoma eyu, te Godigo po sela sawai dawo? Te bidi Mosesgo te Isip to tagalama odasa asali we bidi tigidali augwaligo te se yai. Augwaligo naga tama te kolesaga yai dao. ¹⁷Te kibu be bidi sese si usu nama te Godigo sebe de dali yaliwe? Agai te dwai sege sabo we bidi augwali dali sebe yali, tama te we bidi augwali isai, tama augwaligo tigi te bidi meni yai bulude elalui. Godigo te dwai se yali we bidi augwali dali naga sebe yai. ¹⁸Godigo debolo po olama, tama mu da olama agai po daꝥ weyu, te augwali agai toma nabo pesage tomoba munu me asogobeo waliwe? Te agai po sela sawani we bidi augwalibolo te po wai. Agai te po augwalibolo naga wai dao.^m ¹⁹Tama tibaso, dago hania koneani, te augwaligo augwa homugo Godiba tialusiabaso, tama te tebogo naga te augwali Godigo te toma tumainogo ebo digi te pesage tomoba painogo ebo te usu me ebeo.

Te Godigo we bidi augwali toma nabo po wai

4 ¹Godigo daꝥ wali po megi me elalubao, tama agai tede te po wai, “Dage eno te toma nabo nigilali te tomoba piagameo.” Tama tibaso da wi me yao. Tiyu Godigo gedude dage tomode me deli te tu geda myu, tama te toma nabo pesage tomoba pabo usu egobeo waidali weyu, dage dua dao. ²Dago te Godigo bukude te toma nabo pesagede wiegi yai po pusali te odai, te Israel dabego polobadu odali po tiwai. Tiali goli augwaligo te po olo dali odolama, tama tede augwaligo homude te konealubo po daꝥ me wabeo. Tama tiyu, augwaligo te odali po, te pogo augwali tau me sabeo. ³Da te Kraisd konealubo po daꝥ wabo we bidi, te da toma nabo pesage te tomoba paibao. Polobadu Godigo te pesageba pisabo bagede po weyu te po wai,

“Ena sebe eyu, tama eno po hasegelidali weyu eno
mu po olama daꝥ wali, te po wai,
‘Augwali eno te toma nabo pesageba munu me

¹ 3:15 Tib 95:7-8 ^m 3:18 Nam 14:1-35

asogobeo. Munu me asogobeo. Mu menio,⁷ te po wai.”ⁿ

Godigo te tigidali nai nigila silali sogo, te agai yabo se me elalubeo. Tiali goli dago agai te tiwai po te aga toma nabo pesagede po wai odobaso, teda dago koneagameo, te toma nabo pesage me elalubao. ⁴Tama te bukude asçani po me delide te bidigo te nogo a naga me badu si wali sogode te po wai,

“God aga tigidali nai nigila silama, tama te nogo a naga olama me badu si wali sogo te aga toma neyu olo bidai.”^o

⁵Tama te gasa asçani pode me te toma nabo pesagede Godigo te po wai, “Augwali te eno toma nabo pesageba munu me asogobeo. Munu me asogobeo!”^p

⁶Tama te wiegi yai po te polobadu odali te we bidi, augwaligo te po mu po dao te homu isayu tama te po sela sawani, tama augwali da te toma nabo pesage tomoba pabeo. Tialima gasa we bidi augwali Godigo gedude te toma nomainogo yali te pesage tomoba pabo usu dao. ⁷Te dago e tama koneani: Godigo bodolu me sogo deli ma muai dao. Agai te bodolu muani nogi yali “Te megì naga tama.” Hasia te Israel dabego agai po sela sawani. Tiali goli nosali te kibu be hauwa pai madigi tama Godigo po te bidi Devitgo penanede ma pusali, te dago te tiwai po tamadi wai,

“Te megì e sogo tama dagego Godigo pedauwalide po odali da, teda dagego duga olo munu me palia sigio.”^q

⁸Te polobadu te tobolu bidi Josuago te Israel we bidi augwali te Godigo mawaibao wali toma nabo pesage tomoba selasa pigi sogo da, teda Godigo nosali te gasa sogode me da po wagi menio.^r ⁹Tiali goli dago koneani, te toma nabo sogo te me elalubao. Te Godigo tigidali nai nigila silama, tama aga toma nani sogo, te tiwai tama te toma nabo sogo asobo te Godigo we bidi augwali tonalubo dao. ¹⁰Magi baso meni. Dago koneani, te Godigo te toma nomainogo nigilali pesage tomoba pabo bidi, te aga digi se yali silama te toma nabo te tiwai ebao, te polobadu God aga digi se silama, te toma neyu olo bidali tiwai gilama tebo dao.^s ¹¹Tama tibaso, te toma nabo pesage tomoba painogo da te dago se bomonama yao. Tiyu yaide te bidi me deligo te Godigo po sela sabo kolesaga wali peyu, te Juda bage augwaligo polobadu yali se tiwai yabuo, tama aga tula munama tama hagawaibao. Te tiwai idali weyu, dago bomonama Godigo po bugagia wali pao.

¹²Magi baso meni. Te Godigo wali po te bidabo ula elalubao, tama aga te se bomo idubao. Te mu poa pai, tama te si dali si badu poa pai hwa

ⁿ 4:3 Tib 95:11 ^o 4:4 Gag 2:2 ^p 4:5 Tib 95:11 ^q 4:7 Tib 95:7-8 ^r 4:8 Bom 31:7; Jos 22:4 ^s 4:10 Gag 2:2

gego poai yali te aiyaba elalui. Tama bidigo poa pai kago hwa gego hasa mi togoyu, tama te poa pai hwa ge polo te hasa dili tomoba tugi pelama, tama te dili hania pedalobo dao. Tama te tiwai me Godigo wali po dago homu tomoba peyu, tama dago homu ogwa wai dali dago mobo dali si pedebo dao. Tama agai wali pogo dago ebo homu dali dago homu kolesaga page dali si, te tigidali te agai osola subo dao. ¹³Te Godigo nigali nai me deli te God agai gedude te geme dula sainogo ebo te usu munu me egobeo. Menio. Te tigidali nai te hania mu te Godigo gedude tigidali te elalubao. Tama Godigo naga te dago ebo kolesaga tigidali dagalabo bidi dao.

Te gesi daꝥ wabo se kontrak yali bidi Jisas te dagalude polalubo pris bidi bidibao

(Dq̄ 4:14–10:38)

¹⁴Te God aga te dago ebo kolesaga dagalabo bidi bidibaso, dago te Kraide homugo konealubo po, te gasa we bidi dabebolo pusabo po, dago te pode dago homugo mu keꝥ pao. Magi baso meni, dago genuai pris tobolu bidi te bidibao, tama aga te dagaluba holama tama Godigo bidibo digi tomoba mu pai. Aga te bidi Jisas, te Godigo Ogwa dao.

¹⁵Dago digi te seꝥ aiyaba elaluabo bomo menio. Tiali goli dago genuai pris tobolu bidi aga tede da homu dene isaꝑo tiwai bidi da po wagobeo. Menio. Te daba usu siyu te pedalobo seꝥ tigidali, te tigidali seꝥ agaba me pedalama aga me usu sai. Tiali goli agai dwai seꝥ munu me ebeo.

¹⁶Tama dago te tobage genuai pris tobolu bidi elalubaso, da te dwagi yai homu eyu tama God paꝑa pao, te da wi me egimio. Aga da te olo tau siyu wiegi yai kolesaga mabo bidi dao. Tama da agaba peyu, tama agai da homu dene ebo homu eyu te da tau saibao. Tama dago seꝥ elalubaso da, teda agai te olo tau sabo wiegi yai homu kolesaga ebogo te da tau saibao.

Jisas aga te dago genuai polalubo pris bidi da ma sabo te usu mu yalio

5 ¹Te tigidali genuai pris tobolu bidi sa mubo kolesaga te e tiwai ebo dao: te Godigo bidi dabe augwa hani tomodu diꝥ selama, te Godigo augwali seꝑa munama, te we bidi augwali tau sabo seꝥ elala paibao. Augwaligo te we bidi dabego Godibolo haniani maiabo nai mabo seꝥ eyu, tama te seꝥ sela saꝑo haniani ofa me Godibolo mabo seꝥ ebo dao. ²Te bidi dabe augwa digi te Godigo po dolo wali pabo bomo meni yai bidi me sogo bidibaso, augwaligo te kolesaga konesisaꝑo te Godigo tu wali pabo tagalali we bidi dabe dali te dua digi kolesaga sesa pobaso te usu dao. ³Tama augwali me te bomo meni yai bidi dabe bidibaso, augwaligo te we bidi augwaligo seꝥ sela saꝑo ofa naga mabo meni, te augwade

digi seḡe dali sela saḡo ofa me te Godibolo mabo te dolo dao.^t ⁴Te genuai pris tobolu bidigo ebo seḡ te genuai nogi elaluaibao. Tama bidi me deli aga homugo aga digi te seḡ me sogobeo. Menio. Godigo naga hasia agabolo i olama, tama agai te seḡ yaibao, te polobadu agai te bidi Aron te genuai pris tobolu bidi seḡba i wali tiwai gilama ebo dao.^u

⁵Krais me agai te Livai hani pris bidi dabe tiwai tama tiai. Agai aga nogi aga digi ugwaba selama tama ‘Ena te genuai pris tobolu bidi pedalaibao,’ agai te homu ebeo. Menio. God aga digi aga nogi ugwaba siyu, tama te seḡ emainogo sa muai. Tama tiyu Godigo agabolo te po wai, “Nage eno Ogwa dao. Megi tama ena digi nago Aya pedalomai yai.”^v

⁶Te Godigo po buku tomode te gasa badu me agai te po wai, “Nage pris bidi sesemane sogo bidada paibao, te polobadu bidali pris bidi Melkisedek tiwai yaibao.”^w

⁷Polobadu Jisas te e tḡde bidi tiwai bidibadi, te sogo agai po Godibolo wai. Godigo aga te isibode ma sabo homu yali, tama tiyu agai gedu haluasa po aga dali weyu genuai i wali, tama aga gela hauwa mu wai. Agai aga homu kolesaga te aga digi aiyaba elaluama tama imilai bidi bidama, tama aga God dologode bidali, tama tibaso Godigo agai gedu haluasa po wabo odai dao.^x ⁸Jisas da te Godigo Ogwa tama, tiali goli aga dene tolali, tama te tialigo te Godigo po wali pabo kolesaga te aga mu konea sali dao. ⁹Te tama tialigo aga te usu mu ilama, tama aga te we bidi ma dobola sabo bidi pedalama, tama agai po wali pabo we bidi tigidali ma siyu, augwali bugagia bidada peyu, bidada pabo bidi dao. ¹⁰Tama Godigo aga sa munama tama te po wai, “Nage pris bidi dao, te polobadu bidali pris bidi Melkisedek tiwai yaibao.”

Da te dwasianu wai bḡḡ tiwai munu me bidigio po wali

¹¹Te bidi Krais aga te pris bidi dao, te Melkisedek tiwai, tede eno po hauwa elalubaso, tama dagebolo eno te po wainogo yai. Tiali goli dagego homu kolesaga megi puna pelama, tama dagego polo konea sabo menio. Tama tibaso, dagebolo eno te po page ola mawainogo sinabo seḡ dene yaibao. ¹²Te dage Godigo po ola mabo bidi bidabo sogo usu yali homu yai. Tiali goli menio. Dagego homu kolesaga habuge elalubaso, tama eno homu bidi me deligo te Godigo hasia polalubo po page deli deli te dagebolo ma ola momainogo yao. Dage te wai bḡḡ tiwai dao, dagego te dili yai nai me sela tugobeo. Te dagego te ame peḡ naga tubo usu dao. Dage tama bidibo te dwai dao, usu egobeo. ¹³Dago koneani, te ame peḡ naga tubo bidi tigidali augwali dwasianu wai bḡḡ naga bidibao. Tama

^t 5:3 Prs 9:7 ^u 5:4 Sai 28:1 ^v 5:5 Tib 2:7 ^w 5:6 Tib 110:4 ^x 5:7 Mat 26:36-46;
Mak 14:32-42; Luk 22:39-46

augwaligo te doloba pai kolesaga dali, te dwai kolesaga dali bugagia dagalabo te augwaligo me konebeo.^γ ¹⁴Tiali goli te dili yai nai da te genuai bidi dabe augwaligo tubo dao. Te tobage bidi dabego te augwa digi augwa homude kolesaga hauwa sogo osola suyu, tama augwaligo te wiegi yai kolesaga ebo me te dwai kolesaga ebo me te augwaligo dagalabo usu dao.

6 ¹⁻²Tama tibaso, dago te bidi mugo odabo po odao. Dago te hasia sogo odali Kraiss pode naga te po page po wabo se elala pigimio. Tama dago te be ni pos me deli te hauwa sogo buluyu idu gebo menio. Dago te se silama, tama gasa se egi pabo dao. Tama tiyu, dago e tobage po naga me olamu: te dago homu begelama te bidibo ula elalusiabo te kolesaga tigidali tudiba munama homu begeleyu, tama dago Godide konealubo po daw weyu, tama te haniani baptais sabo kolesaga po wabo me, tama te bidi toboluba nogo mubo me, tama te tigidali isai bidi ma hodaloabo po me, tama te bidi dabe augwali te po tu elama, tama te po tu dodolobo bidi agai po sesemane sogo bidada peyu, bidada paibao po wai. Tama da te tobage hasia sogo odali po wabode naga bidigimio. Menio. Te da pidu geyu, tama dago te we bidi mu augwalibolo ola maiabo po odinao. ³Tama Godigo tede usu da obaso da, teda mu tama dago te tiwai se naga eguo, tama dago agai gasa po me odama tama wali paibao.

⁴⁻⁶Magi baso meni. Te bidi meba augwaligo te Godigo ula salio. Augwaligo te Godigo olo mabo wiegi yai nai usu sela sulama koneani. Tama te Godigo Mobo Bidi me te augwaligo sai dao. Augwaligo te Godigo wali po odolama, tama augwaligo koneani, te wiegi yai mu da wai. Augwaligo te Godigo wiegi yai sogo bombo ebo suyu genenama, tama te tiwai bombo te nosali pedalaibao te homu yalio. Tama te bidi dabe augwali tulaluyu tama God tudiba mubaso da, teda augwali ma begasa aselama, homu ma begelabo tu te usu munu me egobeo. Menio. Te tebo kolesagago augwa digi augwaligo te Godigo Ogwa te ni pedaide ma elali se tiwai yai. Augwaligo aga ni pedaide walama, te bidi dabego agade te posobo po waibao.

⁷Eno te Godigo ula sela tagalali bidi tede po digi po begelama tama aga e tiwai dao. Te tu elalubao. Te tu te hauwa sogo tulubage teba bugagia tuluyu, tama tu te tulubage sabo dao. Tama te tu te gi bulali we bidi augwali tau somainogo eyu, tama te tu te wiegi yai nai walobaso da, teda te kolesagade Godigo wiegi yai se te tu ilibo dao. ⁸Tiali goli, agai te haniani sesani yai bono naga walobaso da, teda te tu te olo dwai tu dao. Te tu te Godigo gedude dolaibao. Nosali da siago aga daibao.^z

⁹Te abagi dabe mu, megi eno e se se yai po dagebolo wali goli, eno mu koneani, homu si meni, te dage te tiwai me dologobeo. Menio. Eno e

homu dage dali ebao, te dagego te dwagi yai tų wali peyu tama Godigo dage ma dobola saibao. ¹⁰God aga te dolo osola subo konesiąbo bidi meni. Agai homugo dagego te yali tigidali sęde te homu me gegeđa peyu, me tagalogobeo. Menio. Dagego duga homugo agade kone palobadi tama agade dwagi yai homu eyu, tama te tialigo te dage homu hodolama tama agai we bidi augwali te dagego tau sidu geduai dao. Tama te tiwai kolesaga dagego me ela pabo dao. ¹¹Tama bomonama eno homugo dage tigidali deli deligo te tiwai sę bomo naga eyu, tama dwagi yai homu ebadi duga konealubo po daų weyu, tama Godigo duga ma sabo te tonaluo. Dagego te tiwai sę ela pidu, te duga e tęde bidibo sogo te silibode te usu nigi pao. ¹²Dage sę ebo hagela egimio. Menio. Bidi meba augwaligo te Godide konealubo po daų mu weyu, te hagela homu polo isiąbo bidi dabe bidibao. Tama tiyu, tama te polobadu Godigo te aga wai dabe augwalibolo mawaibao wali nai tigidali te tobage bugagia tonalubo bidi dabego sabo dao. Dagego augwaligo ebo dwagi yai kolesaga wali piąo.

Godigo daų wali po mu po pedalaibao

¹³Polobadu Godigo te agabolo nai maiabo po Abraham dali daų wai. Tama bidi me deli aga te genuai bidi da olama tama God aga aiyaba me elalugobeo. Mu Menio. Godigo nogi naga te ugwade mu elalubao. Tama tiwai tialigo da, teda God agai homugo agai te Abrahambolo nai maiabo mu po olama, tama te daų wali poba genuai bomo me momainogo eyu, God aga digi nogigo bomo teba manani. ¹⁴Agai te po bomonama wai, “Eno mu po naga obao, te eno nagebolo dwagi yai sę yaibao, tama eno nage waį hani hauwa mu nosali pedalomainogo ilaibao,” te po wai.^a ¹⁵Tama Abrahamgo hauwa sogo bugagia tonaluyu, tama aga hagela polo me isaıwai, tama nosali agaba te tigidali sę mu pedalali, te tiwai polobadu te Godigo agabolo te waį hauwa mawaibao po wai dao. ¹⁶Bidi si augwa hasi konila po weyu da, teda bidi mego te gasa bidibolo agai wabo po mu po naga dao te hania ola momainogo eyu, te bidigo aga digi nogi weyu te mu po dao te wagobeo. Menio. Agai te gasa bidi me deli, te genuai nogi elalubo bidi, te bidigo nogi weyu tama agai wabo po te tiwai daų wabo dao. Tama tebogo te bidi si tomode elalubo konila po togolama tama po me meni. ¹⁷Tama te tiwai me, polobadu Godigo po weyu, te Godigo aga we bidi tau saibao po wai. Agai hania mu augwalibolo ola mawainogo yali, agai te tau sabo po me hasegelegobeo. Tama tibaso, te daų wali poba genuai bomo me momainogo eyu God aga digi nogigo bomo teba manani. ¹⁸Tama tibaso, te Godigo mu po daų wabo me, te aga teba aga nogigo bomomanubo me, te sę si me hasegelegobeo. Te sę side Godigo tibo po

^a 6:14 Gag 22:16-17

munu me wagobeo. Tama tibaso, tebogo da te God pāba wi pelama geme duala sigi pali we bidi da homu bomu mayu, mu dāu ilimainogo yai. Tama tiyu, dago homugo te Godigo po dabolo weyu te dāu olama, te agai da dali nosali yabo dwagi yai sē dago tede dwagi yai homu eyu tama tonalubo dao. ¹⁹Tama agai wali pode dago dwagi yai homu eyu tonalubo kolesagago te dago homu bugagia dāu wabo dao, agai po te genuai sēge yai ain nai bonogo gebelama, tama te moni geba sip tede dāu olama, tama te tamu āi sesegede te sip bugagia dāu ola sali tiwai dao. Tama te tonalubo kolesagade dago homu si ebo meni, tede dago mu koneani, te Godigo wali po mu po pedalaibao. Tama te homu eyu, dago dena homu te Jisasba muai dao. Aga te dagalude elalubo Moni Lotu Be tempel tomoba pelama, tama tede walali genuai nami ugwa tudi badu pelama, tama te God bidibo be habuba mu sabolai dao. ^b ²⁰Tama da tobade Jisas aga digi polasa peyu, te be habu tomoba pali, te da tau sainogo yali. Aga te genuai pris tobolu bidi pedalali, te bidi Melkisedek tiwai pedalali, tama aga sesemane sogo bidada peyu, bidada paibao. ^c

Melkisedek aga genuai nogi mu elalui bidi mu da po wai

7 ¹U bidi Melkisedek aga te genuai hanu nogi Salem tuni bidi bidali, tama aga God ugwadu bidi mugo pris bidi dao. Polobadu Abrahamgo boi hw̄inama, te tuni bidi dabe augwali elama tama aga buluba ma sobadi, tama te sogo Melkisedekgo aga te tūde tība sabolama tama Godigo Abraham dali dwagi yai sē emainogo eyu gedu haluasa po wai. ²Tama Abrahamgo te boi hw̄igi pelama sali tigidali nai dodolama tama nogo si selama, deli deli bugulama, tama te bidi Melkisedekbolo deli mani. Abrahamgo te hw̄ibode sali nai tigidalide tama yali. Dago te nogi Melkisedek begelama e tama po wai: te doloba pai kolesaga ebo tuni bidi da wai. Aga me te bulu Salem tuni bidi dao. Te nogi Salem begelama tama te po page e tiwai dao: te homu nagamea peyu bugagia bidibo kolesaga tuni bidi dao. ^d ³Te Godigo po bukude aga aya me ida me augwali sigo nogi asēbeo, tama aga wāi nōu hani me menio. Aga te aga idago ame nani si te sogo nogi asēbeo, tama aga isali sogo me menio. Aga te Godigo Ogwa tiwai bidai, aga te pris bidi sesemane sogo bidada peyu, bidada paibao.

⁴Dagego te Melkisedek homugo koneao, aga genuai nogi mu elalui. Magi baso meni. Dago hasia wāi mu, Abraham, agai digi te tigidali wiegi wiegi yai nai te wābi hw̄iyu sali nai dobolama, tama agai te nai nogo si nogo si dodolama tama te tigidali nogo si nedali naide te nai deli digi wai te Melkisedekbolo mawai, te aga genuai nogi elalubaso te agabolo tama mawai. ⁵Te Livai hanigo wai dabe augwaligo te pris bidi sē sai dao.

^b 6:19 Prs 16:2 ^c 6:20 Tib 110:4 ^d 7:2 Gag 14:17-20

Tama Godigo te Mosesbolo mani bomai pogo augwalibolo te po wai, augwaligo te Israel dabe augwaligo tigidali elaluali nai nedeyu, nogo si nogo si tama dodolama, tama tigidali nai nogo side te nai deli digi wabo somainao wai, te sali nai te Livai hani bidi dabebolo momainogo yao wai. Te Israel dabe augwali te augwa ama dede dabe mu te augwali, tama augwali te Abrahamgo wai dabe dao. Tiali goli tagaliyu, te Livai dabe augwaligo te augwa ama dedego nai dabe te me badu deli deli te augwaligo siyu yai dao.⁶ Tama Melkisedek aga te augwaligo hanide te aga pedalobeo, aga te Livai hani bidi menio. Tiali goli te Abrahamgo aga nai dabe nogo si nogo si nedelama tama nogo si deli delide Melkisedekgo nai me deli salio. Tama Abraham aga te Godigo aga dali wiegi yai se ilabo daŋ wali po sali bidi bidaligo da, teda te Melkisedekgo Godigo te Abraham dali dwagi yai se emainogo eyu tama te gedu haluasa po wai. ⁷Tama dago koneani, te Godigo gasa bidi dali dwagi yai se emainogo eyu gedu haluasa po wabo bidi te aga ugwadu elalubao. Te agade Godigo tau sali bidi, te aga aiyadu dologode bidibao. Tama tibaso, dago koneani, Melkisedek aga nogigo te Abrahamgo nogi aiyaba elaluali. ⁸Te Livai dabe augwaligo te pris bidi se eyu, tama te Israel dabede te nai tigidali te tomode bugulama tama nogo si nogo si dodolama tama me deli wabo siyu yali, augwali da te isabo bidi naga dao. Tiali goli te bidi Melkisedek agai te nai me deli wabo sali, tama te bukude po agade weyu te po wai, “Aga da te bidibo ula dali bidibao” po wai. ⁹⁻¹⁰Tama dago e tama tiwai po wabo te usu dao: te Livai hani bidi dabe augwaligo te pris bidi se eyu, tama augwa ama dede dabe te Israel bagede te nai siduai dao. Tiali goli polobadu hasia te Livai hani augwali Abrahamgo hanide pedalisibadi, tama augwali te Abrahamgo tigi tomode me bidibadi tiwai wabo, te sogo te bidi Melkisedek aga te Abraham tiqba asama tama Abrahamgo agabolo te hwiyu sali nai meba mani. Tama tiyu augwaligo wai mu Abrahamgo te nai meba te Melkisedekbolo mobaso, te Livai dabe augwaligo me te nai te Melkisedekbolo mani aq yai. Tama tibaso, dago koneagameo, te bidi Melkisedek agai nogigo te Livai hani pris bidi dabego nogi aiyaba elalubo dao.

¹¹Te Livai hani bidi dabe augwaligo te pris bidi se ebo kolesaga, te kolesaga Godigo Mosesgo pedauwalidu te se yao wali. Tama te pris bidi se ebo kolesaga elaluyu, tama Godigo te Israel dabebolo agai bomo yai po hauwa mawai dao. Tiali goli, te Livai dabe augwaligo pris se yaligo te we bidi augwali usu ilama tama wiegi yai mu pedaligi sogo da, teda te gasagi yai pris, aga te Melkisedek tiwai elama, tama aga te bidi Aron aga hani bidi meni, aga te Livai bidi meni, te tobage gasagi yai pris bidi aga pedaligi meni da. Tiali goli aga pedalama bidibao. ¹²Tama te pris hani

hasegelebaso da, teda te hasegelebo sę usu ilimainogo eyu, augwaligo te pris sę ebo kolesagade bomai po me augwaligo hasegelao. ¹³Godigo po bukude te agade po wabo bidi, te bidi dago Genuai Bidi, aga te gasa hani bidi dao, aga te Livai hani bidi menio. Tama aga te hani bidi mede polobadu te Godibolo ofa mabo sai nogi alta, te altade te pris sę munu me yai menio. ¹⁴Dago hania koneai, dago Genuai Bidi aga te Juda hanide naga pedelai. Tama Mosesgo te hani augwali te pris hani bidaibao po me wabeo.

**Jisas aga te Melkisedek tiwai te pris bidi
sesemane sogo bidaibao po wai**

¹⁵Te Livai dabe augwaligo pris sę yaligo te we bidi augwali usu ilama tama wiegi yai mu pedalobo usu ebe. Dago te po page te hania mu konebo dao. Magi baso meni, te gasagi yai pris me pedalobo suo tama aga te bidi Melkisedek tiwai dao. ¹⁶Te bomai po me deligo aga mena hani bidi dawe, ma aga mena kaneme bidi dawe, te tobage po wabo bomai pogo bomogo aga te pris bidi sęba me mubeo. Menio. Te gamonabo ula elalubo te bomogo naga, te munu me dolisiębo ulago bomogo aga te pris bidi nigilali. ¹⁷Magi baso meni. Godigo po agade e tiwai po wai,
“Nage pris bidi sesemane sogo bidada paibao, te polobadu bidali pris bidi Melkisedek tiwai yaibao,”
te po wai.^f

¹⁸Tama Godigo te hasia polobadu te pris sęde wali bomo yai po te dagala sayanio. Magi baso meni, te bomo yai pogo bomo usu menio. Te bomo yai pogo da tau me sabo usu ebeo. ¹⁹Te Godigo Mosesgo pedauwalidu mani bomo yai pogo te magi nai me deli te wiegi yai mu ilama sese me pedalubo usu ebeo. Tiali goli Godigo gasa tų me dayali, te wiegi yai elama tama te polobadu mani bomai po te aiyaba elaluai, tama da dwagi yai homu eyu, agai da dali yabo dwagi yai sę asobo sogo bugagia tonaluyu ebadi, te tųdu da te God pąba pomainogo tiai dao. Da polobadu dwagi yai homu eyu tonaluali kolesaga te gesi kolesagago aiyaba elalubo dao.

²⁰Me po elalubao. Godigo Jisas te pris sęba sa muani, agai aga te olo me sa mubeo. Menio. Agai mu po obao olama, tama aga sa muai. Te polobadu pris nigali bidi dabe augwali dali te tiwai me ebeo. Te Godigo hasia agai mu po obao olama tama augwali te pris bidi pedelai menio. ²¹Tiali goli Godigo mu po da po wabogo te Jisas te pris bidi nigilali. Godigo agabolo te po wai,

“Ena da Genuai Bidi dao, tama eno mu po da po wai,
tama tede eno homu me hasegelegobeo,
‘Nage te pris bidi sę eyu, sesemane sogo bidada peyu,

bidada paibao.' ”^g

²²Tama tiyu tama dago koneai, te Godigo agai da tau somainogo eyu daꞑ wali po olama, tama Jisas da te Godigo daꞑ wali po du mu walobo se ilabo bidi dao. Tama te we bidi tau sabo daꞑ wali gesi pogo te polobadu daꞑ wali po aiyaba mu elalubo dao.

²³Polobadu te bidi hauwa pris se ebo bidi bidai. Magi baso meni, te bidi dabe augwaligo te pris se iduama tama augwali isibaso, te augwa ogwago augwa se sali. Tama nosali te bidi dabe me isama, tama augwa ogwago te pris se sali. Tama tiyu, te bidi me deligo sesemane sogo te pris se eyu me bidigobeo. ²⁴Tiali goli Jisas da, sesemane sogo bidada peyu, bidada pabo dao. Tama tibaso, agai te pris se sesemane sogo tonaluyu, tama gasa bidigo aga me hasegelegobeo. ²⁵Tama tibaso, agai nogide te God paꞑa asobo we bidi augwali te agai ma siyu, tama dwagi yai madiba mubo se bugagia ebode aga usu mu dao, tede soꞑa pabo meni. Magi baso meni, te agai bidibo ula sesemane sogo elalubo, tama agai gedu haluasa po te Godigo da tau somainogo wabo dao.

²⁶Da we bidi te magi kolesagade soꞑa pobaso, te tobage polalubo pris bidi agai da tau sabo usu mu dao. Godigo gedude aga te wiegi yai mu, tama magi dwai se delinu te agade me elalubeo. Aga te wiegi yai mu yai. Aga te seꞑe dwasianu sai bidi te tiwai me ebeo. Menio. Aga te dwai se ebo we bidi dali bidibo menio, aga gasagi yai tedali mu dao. Godigo aga ugwaba mu selama, tama agai te dagalu me aiyaba elaluama, tama ugwadu mu bidibo dao.

²⁷Te polobadu polalubo pris bidi dabe deli deli augwaligo te tigidali sogo te Godibolo nai mabo ofa se elalui. Te augwaligo hasia augwa seꞑe bolo sela saꞑo ofa yai. Tama elama, tama nosali augwaligo te we bidigo seꞑe sela saꞑo ofa me yai. Tiali goli Jisas aga gasagi yai tedali elalubaso, agai te aga yali dwai se sela somainogo te Godibolo nai mabo ofa se me ebeo. Menio. Te we bidi naga tau somainogo eyu agai ofa te deli sogo naga yai. Me sogo te se ma egobeo, te deli sogo yali te usu dao. Te aga digi aga bidibo ula te Godibolo mawai dao.^h ²⁸Tama te Godigo Mosesbolo mani bomo yai pogo te bomo meni yai bidi augwali sa munama, tama augwali te polalubo pris se ebo bidi bidai. Tiali goli nosali te bomo yai po aiyaba elaluyu, Godigo agai daꞑ wali pogo aga Ogwa te polalubo pris bidi se emainogo eyu aga sa muani. Tama te se bugagia daꞑ omainogo eyu, Godigo te mu po obao olama tama te se yao wai. Tama tiyu, aga Ogwa te agabolo mani se ebode te usu sese mu pedalai dao, se me delide aga soꞑa me pabeo. Tama sesemane sogo aga te tiwai naga tama bidada peyu, bidada paibao.

Jisago polalubo pris bidi se dagalude te wiegi yai be mude se ebo dao

8 ¹Te dago te wabo po page mu, te po e dao: dago te tobage polalubo pris bidi elalubao, tama aga genuai nogi elalubaso, aga te dagalude

te Polalubo Tuni Bidi Godigo dolo nogode dualaluyu megı bidıbo dao.ⁱ
²Agai te pris bidı se te Godigo tedali wiegi yai mu bedı se ebao. Te nami ugwago nigali lotu be mu dao. Te bidı dabe augwaligo e tıde te be me se ebeo. Menio. Genuai Bidi Godigo naga te be aga bidıbo digi se yai dao.

³Tıgdalı polalubo pris bidı augwalı deli deli te augwaligo augwalı sa munama tama te seba muani, te augwalı deli deligo te we bidı tobade te haniani nai dabe te Godibolo sela pelama ofa iligi pabo se yai. Tama tibaso, dago polalubo pris bidı me agai ofa me deli elalumainao. ⁴Agı e tıde bidigi sogo da, te aga pris bidı munu me bidigi meni dao. Magı baso meni, te gasa pris bidı dabe e tıde megı me bidalubao, tama augwaligo haniani nai te Godibolo te ofa ilama mayu ebo dao, te Juda dabego bomai pode walı po tiwai ebo dao. ⁵Augwaligo pris se te tıde moni lotu bedı ebo, te piksa noma naga ola mabo tiwai eyu, tama te wiegi yai se mu da te dagalude elalubao. Te Godigo Mosesbolo walı po tiwai elama, te Mosesgo te polobadu lotu ugwa be se yainogo ebo sogo tiwai po wai. Tama Godigo te po wai, “Nage dua dao, te nago te tıgdalı nai te eno nagebolo te bulu dude ola mani nai te noma tiwai mu usu nama nigao,” te po Mosesbolo wai dao.^j ⁶Tıalı goli megı te Godigo Jisasbolo te pris bidı se mawai dao, tama te mani sego te polobadu pris bidı dabe augwaligo yalı se te aiyaba elaluai. Magı baso meni, Jisas agai te God dali, te da we bidı dali, da si tomode te daı walı po bugagia dodolai. Tama te daı walı pogo te Godigo polobadu te Juda dabe dali daı walı po te aiyaba elaluai. Magı baso meni, te gesi daı walı po weyu tama te po daı omainogo eyu, Godigo te we bidı bugagia mu tau saıbao po wai. Tama te megı mani agai augwalı tau saıbao walı po, te gesi pogo te agai polobadu daı walı tau sabo po te aiyaba elaluai.

Gesi daı walı pogo te polobadu daı walı po aiyaba elaluai

⁷Te polobadu hasia daı walı pogo aga se tıgdalı bugagia egi sogo da, teda Godigo te gasa daı walı te po me wagi menio. ⁸Tıalı goli Godigo te we bidı augwaligo sege po haninama agai te po wai,

“Eno te po obao, ‘Odao!

Nosalı me sogo te eno augwalı tau somainogo eyu,
 daı wabo gesi po te Israel hani augwalı dali me,
 te Juda hani augwalı dali me dodolama, tama
 daı walı waıbao.

⁹Te megı e sogo te daı wabo gesi po polobadu eno te augwa waı dabe dali dodolama daı walı po tiwai me ebeo. Menio.

Polobadu te eno augwalı te Isip tı taga somainogo

te eno augwali nogo bugagia tulama soali sogo te eno augwali tau sabo po daꝋ wai.

Tiali goli augwaligo eno augwalibolo mani daꝋ wali po te pode augwaligo augwa homugo keꝋ pisiꝋama tama te po wali me pabeo.

Tama tibaso, augwali eno tudiba munama tagalali,' ”
Genuai Bidigo te po wai.

10 Tama Genuai Bidigo po ma wai, “Te tama tiali sogo te hasia silali. Tama nosali eno gasa augwali tau somainogo daꝋ wabo po augwalibolo mawaibao. E tiwai yaibao. Te eno bomo yai po dabe tigidali te eno augwaligo homu tomoba munama, tama eno augwaligo homu kolesaga tomode te po aseꝋaibao. Tama ena augwaligo God bidiyu, tama augwali te eno we bidi bidiyu yaibao.

11 Tama tigidali bidi deli deligo te augwa hani bidi dabe me te augwa ama dabe bidi hasi augwali ola mabo seꝋ te me elalugobeo,
'Nago te Genuai Bidi koneao,' te po wagobeo.
Menio.

Te sogo te tigidali augwaligo ena bugagia koneyu, te dwasianu wai pulubago me, te genuai bidi dali augwaligo ena koneaibao.

12 Te eno olo tau sabo wiegi yai kolesaga augwali dali eyu, tama eno augwaligo seꝋeꝋ sela sayu yaibao.

Tama augwaligo seꝋeꝋ dabe, te eno homugo koneama me gobeo,”^k

Genuai Bidigo te po wai dao. ¹³Agai te augwali tau somainogo eyu, te gesi daꝋ wali pode tama obaso, agai te pogo te hasia daꝋ wali po te poloba badia pai ugwa tiwai yai dao. Tama te poloba nai te polobadu badia pai nai tiwai elama te monu dabe yai tiwai yali, te aga dwasianu sogo naga bidama, tama te nai tigidali tamadi sia sabo dao.

Polobadu polalubo pris bidigo Godibolo ofa nai mani seꝋ po

9 ¹Te hasia daꝋ wali pode te Godigo te lotu wabo bomai po meba mawai. Tama te lotu wabo be, te me e tꝋde seꝋ yai elalui dao.
²⁻³Augwaligo ugwa be me deli seꝋ yai. Tama te be tomode augwaligo te genuai nami ugwa te obo tiwai daꝋ ilama walali. Tama e badu, te tu ꝋade te polalubo be habude te lam me, tebol sai me, te pris bidi dabego

^k 8:12 Jer 31:31-34

te Godigo gedude munalubo bret badi, tama nai munaluai. Te be habu augwaligo nogi yali nogi “Tedali Gasagi Yai Be Habu dao.” Tama te obo tiwai ilama walali nami ugwa te tudi badu te be habu augwaligo nogi yali nogi e tiwai “Tedali Gasagi Yai Be Habu Mu dao” wai.^l ⁴Te wiegi yai denami ilibo alta sai te be habude munaluai. Te alta sai augwaligo ni namigo nigilama, tama te wiegi yai kapa nogi gol, te golgo te ni nami alta sai halualai, tama munaluai. Te Godigo daḡ wali po ola maiabo genuai halobage me munaluai. Augwaligo te halobage tigidali badu te golgo naga haluai. Te halobage tomode te gol sene me elalubao, te Godigo te Israel dabebolo polobadu mani tubo nai nogi mana meba me te gol sene tomode munaluai. Te polobadu te bidi Arongo te kulubi pedalali ni dono me, te polobadu Godigo mani nogo si bomai po aṣani masigi name si me, te nai dabe me tama te halobagede munaluai dao.^m ⁵Tama augwaligo te kapa gol meba selama, tama te golgo augwaligo te wiegi yai au yai ensel mobo bidi si tiwai nigilama, tama te halobage ugwadu daide munama elalui, tama te ensel mobo bidi sigo te God bidibo pesage ede da olama sa muani. Tama augwaligo te ensel mobo bidi si e tiwai nigali, augwa bogo dabe ugwaba dodolali, te bogo dabe dologode te polalubo pris bidigo kaneme gelama, te Godigo te Israel we bidi dabego seḡe sela ṣabo pesage elalui. Tiali goli megī eno te seḡe page tigidali haninibo te usu me egeboe.ⁿ

⁶Augwaligo te tama tiwai nai dabe nigilama, te tigidali sogo te pris dabe augwali te polalubo ugwa be habu tomoba pelama, tama augwaligo te augwa seḡe egi pidu geai dao.^o ⁷Tama te polalubo tobolu pris bidi agaduba deli naga te si wali be habu tomoba peyu yai. Aga te tigidali kibu bede deli sogo naga peyu yali. Tama aga olo me pabeo. Menio. Agai te ela muani omai bulmakau dali te meme dali te sigo kaneme sela peyu te tomoba pai. Tama te kaneme agai Godibolo ofa mani, te kanemego aga seḡe bolo sela ṣanama, tama te we bidi augwaligo bugagia konesiama yali dwai seḡe me te sela ṣamainogo yai dao.^p ⁸Te tama tebo kolesagade te Godigo Mobo Bidigo dabolo e tama ola mobao: tama te polalubo ugwa be habude te ebo seḡe me elalubaso da, teda da te Godigo dagalude elalubo Tedali Gasagi Yai Be Habu Mu, te be habu tomoba pabo tu, te me dabeo. ⁹Te ugwa bego te megī e sogo te sa mubo tiwai te eba. Te ugwa bede, augwaligo te haniani nai te Godibolo menama, tama augwaligo haniani ofa agabolo mabo dao. Tiali goli te nai dabe tigidaligo te augwaligo te lotu wabo bidi dabe augwali homu dodolabo te usu me ilibe, tama augwaligo wiegi yai mu me pedalobeo. Menio. ¹⁰Magi baso meni, te tiwai Godibolo maiabo ofa te tubo nai tiwai eyu, te tubo aḡ tiwai yali, tama

^l 9:2-3 Sai 25:23-40; 26:1-33 ^m 9:4 Sai 16:33; 25:10-16; 30:1-6; Nam 17:8-10; Bom 10:3-5
ⁿ 9:5 Sai 25:18-22 ^o 9:6 Nam 18:2-6 ^p 9:7 Prs 16:2-34

haniani wẹ paubo gagawai yai. Te e tigide bomai po naga dao. Godigo te tigidali bomai po muani te augwaligo wali peyu, te agai tigidali nai gesi nigilama dodolobo sogo usu nigi paibao.

Krais aga kanemego digi ofa ilali po wai

¹¹Te polobadu augwaligo te ugwago nigali lotu bede tama kolesaga yali. Tiali goli megi da, Krais isaligo da, tama aga te wiegi yai nai dabe pedalabo te tobolu pris bidi pedalai. Tama aga te wiegi yai ugwa be mu tomoba pelama, tama tede aga sẹ ebo, te be te polobadu tẹde elaluali ugwago nigali lotu be te aiyaba elaluai. Bidigo te nogogo me nigibeo, tama te e tẹde nai menio. ¹²Tama Kraiso te kibu meme kanemego me te omai bulmakau kanemego me te selama, tama aga te Tedali Gasagi Yai Be Habu Mu tomoba me pabeo. Menio. Agai te aga kanemego digi ofa Godibolo elama, tama aga te Tedali Gasagi Yai Be Habu Mu tomoba deli sogo naga palio. Tama tiyu, agai da te sesemane sogo bidada peyu, bidada pabo tede bidimainogo da ma siyu abelai dao. ¹³Tama we bidi mebago tigide ebo kolesaga te Godigo gedude meda pedalobaso da, teda te pris dabe augwaligo e tama yali: augwaligo te so kibu bulmakau ela munama, tama ofa eyu aga tigi siaba ulai. Tama augwaligo te keli selama tama aḡ dali taluama tama te keli dali, te kibu meme kaneme badi te omai kibu bulmakau kaneme badi selama, tama augwaligo te we bidi dabe augwali tigiba te aḡ segeni tiwai saḡaga pali. Te pris dabego tama tiyu, tama te we bidi augwali tigi wiegi yai ma elama, tama meda meni yai te God gedude ma pedaliyu yai dao.⁹ ¹⁴Te tama tialigo da, te Kraiso kanemego digi ofa ebogo te genuai bomo mu elalubao, te hasia ofa yali sẹ aiyaba mu elaluai. Te Kraisde dwai sẹ deli agade me elalubeo. Mu menio. Tama te sesemane sogo bidada pabo Mobo Bidigo bomogo, aga digi te aga wiegi yai bidibo ula te Godibolo ofa tiwai elama mawai. Tama agai kanemego dago tigi naga me penebeo. Menio. Te dago yali dwai sẹ sela saḡaḡabo polobadu ofa mabo kolesaga tagalama, tama agai dago homu me penaibao. Tama dago te bidibo ula mabo Godigo sẹ tulama emainogo agai tama yai dao.

Krais agai kanemego te gesi daḡ wali po daḡ waliyu dodolali

¹⁵Tama Krais te gesi daḡ wali po daḡ walobo tomode bidibo bidi pedalai. Magi baso meni. Aga isilama, te we bidi augwali ma abelama, tama augwaligo te hasia sogo daḡ wali pode me elaluali te bomu yai po bolali dwai sẹ tigidali yali te sela saḡwai, tama megi augwali olo bugagia bidibao. Tama te Godigo i wabo odama te wali pali we bidi tigidali augwaligo te polobadu Godigo aga wai pulubabolo mawaibao wali te

⁹ 9:13 Prs 16:15-16; Nam 19:9, 17-19

bidibo ula somainogo yaibao. Tama augwali tama eyu sesemane sogo bugagia bidada peyu, bidada pomainogo Kraisa agai te gesi daꝓ wali po dodolobo tomode bidibo bidi pedalai dao. ¹⁶Te e tꝓde te da bidi dabego ebo kolesaga e tiwai dao. Bidi mego te aga nosali isaibao te homu elama, tama dego agai nai dabe sabo po minama, agai te po te pepade asenama, te daꝓ wabo po tiwai yaibao. Tama aga waigo te daꝓ wali po wali peyu, tama aga ayago te doado bage dabe sainogo homu eyu da, teda te bidi dabego hasia bugagia koneao, te aya mu isai dao. Te aga aya isibode naga te aga ogwago te doado bage dabe tigidali saibao. ¹⁷Te bidi isai digi, teda te daꝓ wali po te bomo elalubao. Tama te po daꝓ wali bidi bidibadi da, teda agai te daꝓ wali po te olo elalubo dao. ¹⁸Tama kone palao: augwaligo te kibu bulmakau dali meme dabe elama, tama te kaneme selama, te polobadu daꝓ wali po me tama daꝓ waliyu te kaneme gelai dao. ¹⁹Tama tiyu, hasia bolo Mosesgo te tigidali bomo yai pogo te kolesaga yao po te we bidi augwalibolo pusai. Tama nosali agai te kibu bulmakau wai me te meme wai selama, tama elama, tama te kaneme dali, te aꝓ me, te mama yai sipsip nisi badi, te ni hisop dwasianu nologo me sai. Agai te nai dabe sobadi elama, tama te mama yai sipsip nisi te hisop ni nologoba gebelama, tama te naigo te taluali aꝓ dali kaneme te Godigo bomo yai po buku daiba me te tigidali we bidi tigiba te kaneme segeni tiwai sasaga pai dao. ²⁰Tama tibadi agai te po wai, “Te e kaneme da, te Godigo dagebolo te wali pao daꝓ wali po te daꝓ walobo kaneme dao,” te po wai.^r ²¹Tama te tiwai me Mosesgo te kaneme te lotu po wabo ugwa beba me, te lotu wabo doado bage te nai dabe tigidali te pouba me te kaneme segeni sasaga peyu yai dao.^s ²²Te bomu yai pogo kolesagade te paꝓde te tigidali nai te kanemego naga te meda isaꝓwai naga pedalomainogo yai. Tama te kaneme gelisaꝓbaso da, teda Godigo te seꝓe sela saꝓbe da te homu yai dao.^t

Kraisgo aga digi ofa iliyu te seꝓe sela saꝓwai

²³Augwaligo tama tiwai ofa yaligo te tꝓde elaluali nai dabe peneai. Te nai dabe te dagalude elalubo nai dabe te piksa naga ola mabo tiwai yali dao. Tiali goli gasagi yai ofago te tꝓde yali ofa aiyaba elaluyu, te wiegi yai mu yali, tama tego naga te dagalude nai dabe digi te meda meni yai ilibo usu yaibao. ²⁴Dago koneao, Kraisa aga te Tedali Gasagi Yai Be habu tomoba peyu, aga te bidi dabe augwaligo nogogo seꝓe yai be tomoba pelama, tama te Godigo be mu tiwai elama te piksa tiwai naga ebeo. Menio. Aga te dagaluba digi tomoba dolo mu pai. Tama megi aga te God gedude hania bidibao, tama agai da tau sabo seꝓe megi ebo dao. ²⁵Tigidali kibu be tomode te deli sogo te tobolu pris bidigo te Godibolo

ofa ilibo kibu bulmakau kaneme sela peyu yali, tama aga te Tedali Gasagi Yai Be Habu Mu tomoba pai. Tama te kaneme te aga kaneme menio. Tiali goli Kraisgo te tiwai me ebeo. Aga te dagaluba pali te aga bidibo ula te Godibolo te ofa ilainogo pali, tama agai te seḡ hauwa sogo me idu gebeo. Menio. ²⁶Te agai hauwa sogo te seḡ egi sogo da, teda aga dene hauwa sogo toloyu, te Godigo tḡ nigali sogo gagalama tama megi e sogoba usu nagasigi dao. Tiali goli menio. Megi e sogo tigidali te paḡe silainogo ebaso, tama Kraisi e tḡba deli sogo naga mu asali, te aga digi aga bidibo ula te Godibolo menama, tama te we bidigo yali dwai seḡ seḡe sela saḡainogo yai dao. ²⁷Tama te tigidali we bidi dabe augwali deli deli te deli sogo naga isaibao, te isabo sogo sa muani, tama nosali te augwali Godigo augwali po tḡ ebo madiba pedalaibao. ²⁸Te tiwai me Kraisgo te aga bidibo ula aga digi te Godibolo deli sogo naga mani, te we bidi hauwago seḡe sela saḡainogo eyu tama tiai. Nosali te aga si sogo ma asiyu, te agai te seḡe sela saḡainogo me asogobeo. Menio. Te aga ma asobode te dwagi yai homu elama tonaluyu bidali te we bidi dabe augwali naga te agai mu ma sagasaibao.”

Te polobadu yali ofago te seḡe sela saḡo usu me egi menio

10 ¹Te Juda dabego ofa mabo bomai pode dago te nosali pedalabo dagalude elalubo wiegi yai nai dabe noma naga subao. Te bomai po da, te nai dabego te hania piksa noma mu menio. Te bomai pogo te po wai, augwaligo te deli tigi poai ofa naga te tigidali sogo yao wai, te tigidali kibu bede me te yao wai. Tama te ofa maiabo bomai pogo te we bidi augwali te God paḡa asomainogo dodolobo te usu egobeo. Te bomai pogo augwali te wiegi yai mu munu me pedalogobeo. ²Menio. Te ofa maiabo bomai pogo augwaligo yali dwai seḡe sela saḡama tama augwali wiegi yai mu ilama pedaligi sogo da, teda augwaligo te ofa ma egi menigi dao. Tama te Godibolo lotu po wagasali we bidi dabe augwali te deli sogo yali ofade te wiegi yai pedaligi sogo da, teda augwaligo homude te seḡe elalubo homu kone me egi menio. ³Tiali goli menio. Tigidali kibu bede, te ofa mabo seḡe ebogo augwaligo te seḡe ma homugo kone palobo. ⁴Magi baso meni. Te omai bulmakau kanemego me te meme kanemego me te seḡe sela saḡo te usu munu me egobeo. ⁵Tama tibaso, Kraisi e tḡba dulubo sogo paḡa yagasali sogo agai Godibolo e po wai dao:

“Nago te augwaligo kibu dabe dali te gasa nai mego
te ofa yainogo te nago homugo hagela yai.
Tiali goli nago enabolo maiabo te tigi deli te sisi
ilai dao.

⁶Te ofa dabe augwaligo te kibu tigi sese siago

domainogo ulubo ofa me, tama te seḡe sela saḡo ofa me, tede nago homugo hagela ebo dao.

⁷Tialima megi eno e po obao: Godio, ena asalio.

Te tiwai te augwaligo enade po olama, te po polobadu te bukude aseḡani, te megi ena asali te eno nago homu kolesaga wali painogo asai dao.”^v

Kraisgo te po polobadu wai. ⁸Te po tomode hasia Krais agai te bomai pode augwaligo te ofa ebo kolesaga po wai. Agai Godibolo te po wai, “Nago homugo te augwaligo te kibu bulmakau dabe elama te ofa ebo me, te gasa nai mabo me, tede hagela homu yali. Te augwaligo te siago domainogo te kibu tigi sese ulubo ofa me, tama te seḡe sela saḡo ofa me, te nago homugo hagela ebo dao,” agai te po wai. Te we bidi augwaligo Godigo digi bomai po wali peyu, tama te tobage ofa tigidali mani goli, agai te po wai. ⁹Tama nosali agai te po me wai, “Ena asali, te nago homu kolesaga wali painogo asalio.” Tama tiyu, Godigo te hasia elaluali ofa mabo kolesaga tagaliyu hasegelali, tama agai te Kraisgo ofa mani nosali asali kolesaga bomonama dodolai dao. ¹⁰Jisas Krais agai te Godigo homu kolesaga wali pelama, tama aga bidibo ula aga digi Godibolo te ofa tiwai ilama, te deli sogo naga mawai. Tama tialigo agai da tigidali wiegi yai mu ilai dao, te da seḡe me elalubo menio.

Te Kraisgo ofa ebogo te seḡe sela saḡo te usu mu yaibao

¹¹Te tigidali pris bidi dabe augwali doligulama, tama augwa pris seḡe tigidali sogo ebo dao. Tama tiyu, augwaligo te ebo ofa tiwai naga me idu gebo dao. Tiali goli te ebo ofa dabego te we bidigo dwai seḡe sali seḡe sela saḡo usu munu me egobeo. ¹²Tiali goli Kraisgo aga digi te seḡe sela saḡo ofa te deli sogo naga mani, tama te ofa te tigidali sogo usu nama elalua paibao. Agai tama tilama, tama aga megi te Godigo dolo nogode dulalubao. ¹³Aga te tiwai bidiyu, tama agai te Godigo aga boi bidi te aga dologoba mubo te tonalubo dao.”^w ¹⁴Te me te we bidi augwali agai te usu niba kadu mu wagasomainu ilali, agai te ofa deligo naga augwali wiegi yai mu pedalomainogo yali, te augwali bugagia mu bidada pabo ula somainogo tama tiai dao. ¹⁵Tama tede me Godigo Mobo Bidigo me e tiwai po dabolo wai dao:

¹⁶“Genuai Bidi Godigo te po wai,

“Te sogo bolo silibo si, teda nosali te eno gasa po te augwali dali daḡ waibao.

Te augwali tau sabo daḡ wabo po e dao:

Te eno bomai po tigidali te augwali homuba

munama, tama augwali homu kolesagade eno te po

asęaibao.’ ”^x

17Tama Mobo Bidi agai te po ma wadolama wai:

“Tama eno augwaligo seęęba me te augwaligo
yali dwai kolesaga teba te eno homugo kone ma
egobeo.”^y

18Tama tibaso, Godigo te seęę sela sęwai baso da, teda te seęę sela
sęwainogo te ofa mabo kolesagago te seę me elalugobeo.

Dago konealubo po daę mu olama God pęba pinao

19Ama dedeo, Jisasgo aga digi te dago seęę sela sębo ofa tama bugagia
yaligo da, teda da wi isębadi te Tedali Gasagi Yai Be Habu Mu tomoba
pabo usu dao. Jisasgo digi aga kaneme geleyu tama isibaso, da te habu
tomoba pabo usu mu ilai dao. 20Aga tigi isibogo te tųde walalubo nami
ugwa bogo badu muani tiwai, tama te bidibo ula sabo gesi tų dalali,
te da te be habu tomoba painogo yali. 21Tama aga da, te dago genuai
polalubo pris bidi dao, tama aga te Godigo dagalude elalubo be tonalubo
bidi bidibo dao. 22Tama elalualigo da, teda da homu mu eyu, tama homu
si me esięyu dago Godiba konealubo po daę mu olama, tama da aga
pęba pinao. Agai dago yali dwai seę seęę sela sęnama, tama dago homu
wiegi yai ma ilali. Me agai dago tigi sese te wiegi yai aęgo mu telawali.^z
23Tama dago homu nosali da Godigo bidibo digi bidigi paibao. Tama
homu eyu, tama dago te gasa we bidibolo te homu ebo po haninama
pusali. Awe, dago te konealubo pode dena homu bugagia daę olama,
tama tede homu si me ilamuo. Magi baso meni. Godigo ebo kolesaga
dago koneani, tigidali seę te agai yaibao po wabo seę te mu tama agai te seę
ebo dao. 24Da we bidi deli deli dena hasi te dago abagide homugo kone
palao. Augwa hasi augwaligo dwagi yai homu eyu godolo ebo kolesaga
dali, te dwagi yai tau sabo kolesaga me, te kolesaga si yabo homu
hodolomainogo eyu, dago dena abagi dabede homugo kone palama tama
tau sao. 25Tama tiyu, dago te ama dede dali deliba sisinibo kolesaga te
me tagalamuo, te bidi mebago te ebo kolesaga tiwai egimio. Menio. Duga
koneani, te dago Genuai Bidi Jisas asabo side bodolu te pęba yagasalio.
Tama konealigo da, ama dedego homu kolesaga tau siyu daę walobo seę
bomonama dago yao.

Dago Godigo Ogwa tudiba me mugio

26Te dago te Kraide mu po mu sai digi tama nosali te dena homugo
digi dago te seęę sabo kolesagade ma bilidubaso da, teda te seęę sela
sęyabo te gasa ofa me elalugobeo. 27Menio. Te da wi mu elama, tama
te po tų yabo bodolu naga tonaluaibao. Tama te sia te posolo yai mu

^x 10:16 Jer 31:33 ^y 10:17 Jer 31:34 ^z 10:22 Prs 8:30; Ese 36:25

elalubao tama te siago te God dali boi bidi ebo bidi tigidali ulaibao, te me tonaluyu bidaibao.^a ²⁸Dago koneani, te bidi me deligo te Mosesgo bomai po hagela homu eyu tama te bolobaso, tama te bidi sigo me selago sulama tama augwaligo agai te dwai se yali po pusubaso da, teda augwaligo te bidi homu dene munu me ebeo. Menio. Te aga isimainao wai dao, tama te tobolu bidi dabe augwaligo aga ela muani.^b ²⁹Te Mosesgo mani bomai po bolali bidi dali te bidi dabego tama tialigo da, teda dagego magi homu te Godigo Ogwa tudiba mubo bidi dali yaibawe? Magi baso menio. Te Kraisgo te Godigo da tau sabo po daŋ wali kanemego te bidi wiegi yai ilali. Tiali goli te bidigo dwai kolesaga ma ebogo te po daŋ wali kaneme te olo nai tiwai ilalio. Tama agai dwai kolesaga mu te olo tau sabo kolesaga mabo Mobo Bidi dali eyu, tama Mobo Bidi nogi posobo po tama wai dao. Kone palao. Te bidi aga seŋe genuai mu sobaso, te dolo mu dao.^c ³⁰Dago koneani, te Godigo me sogo po weyu te po wai, “Te dwai kolesaga wei ponobo se, te eno yabo se dao. Ena digi eno te dwai dene sabo te wei ponaibao.” Tama dago koneani, agai po ma wai, “Genuai Bidi aga digi aga we bidi augwali te po tu ebode dagalaibao,” te po wai dao.^d ³¹Te bidibo ula elalubo God agai da daŋ weyu, te dwai dene ebo te dabolo wei ponainogo eyu da, te dwai wi mu ebo nai dao.

Da konealubo pode bomonama dolaluo

³²Tiali goli te dageba polobadu pedalali se te dagego homugo ma kone palao, te sogo dagego Godigo po odama tama tede te ula sai. Te sogo gasa bidi dabe augwaligo genuai se dene dagebolo mani, tama dagego dene hauwa tolai. Tiali goli dage bomonama bugagia dolaluai dao. ³³Me sogo augwaligo dage te tigidali we bidi gedude dodolama, tama augwaligo dwai posobo po dagebolo wali, tama augwaligo gedude dagebolo dene mawai. Tama me sogo dage te sabo seŋe tiwai sabo we bidi dali dage kisa selama, tama dagego augwali tau sai dao. ³⁴Tama tiyu, dagego te kalabuside bidali we bidi augwali homu dene eyu tau sobadi, te dagego me te dene sali. Tama me sogo te bidi dabe augwaligo bomonama dagego doado bage dagala siyu yali goli, dagego homu wiegi yai pemene eyu, tama augwaligo te nai dabe sabo gogolali. Magi baso meni, dagego koneani, tama duga nai digi mu da, te tedali me elalubao homu yali, te Godigo dagebolo maiabo nai dabe, tama te nai da te sesemane sogo elalua pabo nai dao. ³⁵Tama tibaso, dagego duga te bomai konealubo po daŋ wali te munu me tagaligio. Menio. Te kolesaga me ebogo te genuai nai nosali sabo bomo te elalubao. ³⁶Dage bomo elama dolaluyu, tama seŋe bugagia toloyu, tama duga te Godigo homu wali pagameo. Tama

^a 10:27 Ais 26:11 ^b 10:28 Bom 17:6; 19:15 ^c 10:29 Sai 24:8 ^d 10:30 Bom 32:35, 36

tiyu, duga wiegi yai nai somainogo yaibao, polobadu Godigo te nai dagebolo mawaibao po daꝓ wai dao. ³⁷Magi baso meni. Godigo wali po te bukude aꝑani me e tiwai po elalubao:

“Te sesabi me egobeo.

Dwasianu sogo digi, tama te asobo bidi te aga sabolaibao.

Te aga gesege elama me tonalugobeo.

³⁸Tiali goli eno doloba pai we bidi augwaligo enade konealubo po wali pobaso, tama augwali bidada paibao.

Tialima augwali tomode te bidi me deligo ena tagaliyu tama ibaba kila sobaso da, teda eno homu aga dali wiegi yai me egobeo,” te po wai.^e

³⁹Tiali goli da te ibaba kila selama te hagayabo we bidi te me tegobeo. Menio. Da te konealubo po daꝓ wabo we bidi hani dao, tama God agai da ma dobola sabo dao.

Dago konealubo homu Godiba keꝓ pelama bomonama dolalua po wai

(Daꝓ 11-13)

Konealubo homu daꝓ wabo kolesaga page po wai

11 ¹Te konealubo po daꝓ wabo kolesaga te e tiwai ebo dao: te da Godide tiꝓlubaso da, teda te da dwagi yai homu eyu asobo tonalubo naide da hania konebao, Godigo te nai dabolo mu mawaibao. Tama dago gedugo susiꝓwai nai digi, tede dago homu si isaꝓadi te dago homugo mu konealuai. ²Te polobadu e tꝓde bidali we bidi meba augwaligo Godide konealubo po daꝓ olama tama agade tiꝓlubaso, tama Godigo te po wai, “Augwaligo kolesaga te wiegi yai yalio,” te po wai dao.

³Dago Godide konealubo po daꝓ olama tama agade tiꝓlubaso, dago koneani, Godigo agai po wabogo e tꝓ de dagalu si nigai. Tama agai tama tialigo da, tigidali nai megi dago gedugo subo, te Godigo dago susiꝓbo naigo nigai dao.^f

Abel me Enok me Noa tama bidide po

⁴Te polobadu bidali bidi nogi Abel agai konealubo po Godide daꝓ weyu, tama agade tiꝓluyu agabolo ofa yai. Tama te ofago te aga ama Keingo ofa yali te aiyaba elaluama tama wiegi yai mu yai. Awe, Abelgo Godide tiꝓluali, tama tego Godigo aga doloba pai bidi nogi yai. Godigo

^e 10:38 Hab 2:3-4 ^f 11:3 Gag 1:1; Tib 33:6, 9; Jon 1:3

te Abelgo agabolo mani naide te agai godolo yai. Tama nosali Abel isali, tiali goli agai te Godide tiɓlubo kolesaga yaligo te po dabolo me ola mabo dao.⁸

⁵Te bidi Enokgo konealubo po Godide daɓ olama tama agade tiɓlubaso, tama Godigo aga dagaluba sela holai. Aga me isibeo. Meni. Te bidi dabe augwaligo aga gegebo se yali, tiali goli augwaligo aga me subeo. Godigo aga salio. Tama Godigo po bukude te po wai, “Polobadu Godigo Enok sisabadi, tama te sogo Enokgo Godigo homu kolesaga wali paligo da tama tede Godigo godolo yai,” te bukude te po aseai dao.^h ⁶Tama bidigo Godide tiɓluama tama agade konealubo po daɓ me wasiɓwani bidi, agade te Godigo dwagi yai homu egobeo, godolo munu me egobeo. Magi baso meni, te bidigo Godibolo lotu po wagi painogo homu ebaso da, te bidigo konealubo po Godide daɓ olama agade tiɓluyu bidao. Tama tiyu, agai e homu dolo yao: “Awe, God aga mu bidibo dao, te aga gegebo we bidi dabebolo agai wiegi yai nai nosali mu mawaibao,” te homu aga dolo yao.

⁷Te Godigo te bidi Noabolo po weyu, “Te nago gedugo susiɓwai nosali pedalabo seɗe dua yao,” te po wai. Tama te bidi Noa agai Godide tiɓluama tama konealubo po daɓ obaso, agai te Godigo agabolo te aga gedugo susiɓwani naide pusali po bugagia odali. Tama te po wali peyu, tama agai te moni geba me deli nigai. Tama tiyu, aga dali, aga we wai puluba augwali te geba tomoba pelama, tama bugagia bidali, tama augwali me dolobeo. Te geba se tama ebogo Noago te toɗe we bidi tigidali augwaligo dwai seɗe po tu ela mabo tiwai yalio. Tama te bidi Noa aga Godigo wali pode tiɓlubo kolesaga elalualigode Godigo Noa te doloba pai bidi da wali, te Godigo tigidali konealubo po agaba daɓ wabo we bidi dabe dali ebo kolesaga yalio.ⁱ

Abraham aga we Sara dali augwali sigo konealubo homu Godiba daɓ wali po wai

⁸Te bidi Abrahamgo konealubo po Godide daɓ olama tama agade tiɓluyu bidali. Tama tibaso, Godigo aga i obaso, tama Abrahamgo Godigo po wali pai. Tama tiyu, aga bidali bulu tagalama, tama Godigo aga to mu dolo te agabolo mawaibao wali to teba pabo gagalali. Abraham aga menaba pogowe te agai me konebeo. Tiali goli aga Godigo agabolo wali pode aga homugo tiɓluama, tama aga page bulu taga pai dao.^j ⁹Tama aga Godide tiɓ peyu, tama Godigo agabolo polobadu te mawaibao po wali te toɗe bidaluali. Tama aga te toɗe bidali te gasa bidi hanigo toɗe bidibo tiwai yai. Aga te ogwa Aisak de Jekop si dali te osogo bidabo ugwa bede bidaluali. Te agabolo te to saibao wali po, te Godigo te tiwai po polobadu wai dao, tama Godigo te po te bidi sibolo me nosali ma daɓ walali.^k ¹⁰Tama Abraham aga

⁸ 11:4 Gag 4:3-10 ^h 11:5 Gag 5:21-24 ⁱ 11:7 Gag 6:13-22 ^j 11:8 Gag 12:1-5

^k 11:9 Gag 35:27

te osogo bidabo ugwa bede bidibode te usu da homu magi baso idualiwe? Woo, sesemane sogo aga te gamonabo hanu suabo homu yai. Abraham aga te hanu tomoba pabo sogo tonaluai. God agaduba deligo naga agai te hanu nigibo homu kolesaga koneama tama aga digi nigai dao.

¹¹Tama Sarago me konealubo po Godide daꝓ olama tama agade tiaꝓluali. Agai wai ame nabo sogo bodolu silai madi, tiali goli agai konealubo po daꝓ elaluali, tama agai wai ame nabo bomu usu yai. Sarago e tiwai homu yai: ‘Godigo po daꝓ weyu eno wai ame naibao wai. Tama Godigo mu po naga wabo dao,’ Sarago te homu yai.¹ ¹²Tama te bidi deli, aga monu dabe elama tama paꝓe isainogo yai goli, aga te wai hauwago aya pedalai. Tama augwali hauwa mu pedaludubadi geai, te dagalude elalubo hoꝓ dabe tiwai me, tama te tamu aꝓ sanede elalubo masigi sane tiwai pedaludali. Te bidigo augwali nedebo me usu egobeo.^m

¹³Tama te Abraham dali Sara dali, te Aisak me Jekop, te we bidi augwaligo konealubo po daꝓ olama Godide tiaꝓ peyu bidaluama tama augwali isalio. Tama augwali e toꝓe bidali sogo, te Godigo polobadu augwalibolo te nai mawaibao po wali, te wiegi yai nai augwaligo me sabeo. Menio. Augwali digibulu dolaluyu, tama augwaligo augwa homugo naga te Godigo augwalibolo maiabo nai sulama, wiegi yai homu pemene yai. Tama augwaligo te gasa we bidibolo te po haninama hania wai, “Da e toꝓe bidibao te gasa bulu bidi tiwai bidibao. Da e toꝓe dwasianu sogo naga bidagasai dao.”ⁿ ¹⁴Te bidi dabe augwaligo te tiwai po obaso, te dago kuna koneai, te augwaligo te augwa mu bidigi pabo toꝓ mu gegainogo homu eyu te po obao. ¹⁵Tama augwali homu te polobadu taga soali bulude me elalugi sogo da, teda augwa ma geasa asabo tu elalugi da. ¹⁶Tiali goli augwaligo te tiwai me ebeo. Menio. Augwaligo homu gasa toꝓa paiba homu elaluali, tego te augwaligo taga soali bulu aiyaba elaluama tama wiegi yai mu yalio. Te dagalude elalubo dao. Tama te po wabo bidi dabe dali te Godigo hale homu me egobeo, “Nage dago God dao,” te po wabo. Menio. Agai te agade konealubo po daꝓ wali bidi dabe dali hale homu me isaꝓbaso, agai te augwali bidabo hanu me deli sisi elama elaluai dao.

¹⁷⁻¹⁸Polobadu Godigo Abraham usu sai. Hasia bolo Godigo agabolo te po wai, “Te eno nagebolo te bulai wai dabe umabo mawaibao, te po wai dao. Tama megie eno e po obao, te nago ogwa Aisak, te agade te augwali nosali pedalaibao,” te po wai. Tama nosali Godigo Abrahamgo agade konealubo po daꝓ wabo kolesaga osola suainogo eyu, tama agabolo te po wai, “Nago naga ogwa Aisak digi selama, tama aga ela munama, enabolo te ofa tiwai mao,” te po wai. Abrahamgo koneani, te Aisak

¹ 11:11 Gag 18:11-14; 21:2 ^m 11:12 Gag 15:5; 22:17; 32:12 ⁿ 11:13 Gag 23:4; 1 Sto 29:15; Tib 39:12

da, te aga nosali pedalabo hani we bidi page mu dao. Tiali goli agai te Godide konealubo po daꝓ weyu, tama agade mu tiꝓ pobaso, tama agai te ofa tiwai eyu tamadi tama aga Aisak elama Godibolo mawainogo yai.^o 19 Magi baso meni, agai e homu yai, “Awe, te eno aga ela munama tama Godibolo mobaso, teda Godigo te aga ma hodolama enabolo ma mabo bomu usu mu yaibao,” te homu yai. Tama mu tamao, dago te seꝓe po digi po begelama e tiwai po wai: “Abrahamgo aga ogwa Aisak te guꝓe pagede ma sabo tiwai aꝓ yai dao.” Te po wai.

Aisak me Jekop me Josep te bagede po wai

20 Aisak me aga Godide konealubo po daꝓ olama agade tiꝓ peyu bidibaso, tama agai aga ogwa si Jekop de Iso siba nosali pedalabo seꝓe po pusali. Godigo augwali sibolo dwagi yai seꝓ yaibao po agai daꝓ walali.^p

21 Te nosali Jekop me agai Godiba konealubo po daꝓ olama tama agade tiꝓ peyu bidibaso, tama aga paꝓe isainogo ebo sogo, agai te aga ogwa Josepgo ogwa side dwagi yai po wai. “Godigo augwali si dali wiegi yai seꝓ yaibao,” te po wai. Tama te sogo aga te aga donoba tigulama, tama Godibolo lotu po wai.^q

22 Te nosali Josep me agai konealubo po Godiba daꝓ olama agaba tiꝓ peyu bidibaso, tama aga isainogo ebo sogo agai te po wali, nosali te Israel dabe augwaligo te Isip toꝓ tagalama gasaba paibao wai. Tama augwaligo agai dili dabe te sogo teba sela pelama, gasa toꝓe pubulao po me wai dao.^r

Mosesgo konealubo po daꝓ olama, Godide tiꝓluali po

23 Te Mosesgo aya de ida sigo konealubo po Godiba daꝓ olama agaba tiꝓ peyu bidai. Tama te Mosesgo idago aga te Isip bulude ame nenama, tama augwali sigo suali, aga sawi yai wai mu bidai. Tama tibaso, polua selade augwali sigo aga geme dualama bidai. Te Isip gavman tuni bidigo bomai po weyu, te po polobadu gana wai dao, “Te Israel dabego we dabego te wai ogwa dabe ame nobaso, augwali ela muao,” te po wai. Tiali goli augwali si te tuni bidigo bomai pode wi me ebeo. Tama tibaso polua selade augwali sigo aga geme dualama bidai.^s

24 Te bidi Moses me agai konealubo po Godiba daꝓ olama tama Godide tiꝓ peyu biduali. Tama tibaso, nosali aga genuai yaide, te Isip dabego aga te Isip tuni bidigo wegigo negali wai da nogi wabo te tagalao, agai te homu yalio.^t 25 Magi baso meni, aga digi te aga Godigo hani te Israel we bidi dali dene sabo homu yai. Agai koneani, aga te tuni bidigo wegigo negali ogwa me bidiyu da, teda agai nosali dwai seꝓ eyu bidagameo.

^o 11:17-18 Gag 21:12; 22:1-14 ^p 11:20 Gag 27:27-29, 39-40 ^q 11:21 Gag 47:31-48:20

^r 11:22 Gag 50:24-25; Sai 13:19 ^s 11:23 Sai 1:22; 2:2 ^t 11:24 Sai 2:10-12

Tiali goli te pewardage sogo naga tede wiegi yai homu pemene yaibao. Tama hagela homu yai dao. ²⁶Agai te homu yali, te aga te nosali asaibao wali bidi Kraisgo nogide hale siyu da, tego te tigidali mone me te Isipde elalubo te au dobage dabe te aiyaba mu elaluaibao. Tama te gasagi yai wiegi yai nai te Godigo agabolo mawaibao po, tede aga homugo keꝓ palio.

²⁷Te bidi Mosesgo konealubo po Godiba daꝓ olama tama agade tiꝓ piduali baso, agai te tuni bidigo seꝓe homu ebode te aga wi me ebeo. Meni. Aga hogodolama tama Isip tꝓ taga soali. Te e tꝓde bidigo God gedugo me susiꝓbo digi, tiali goli Mosesgo te God subo tiwai yali, tama tiyu aga bomo elama geasa ma pabeo.^u ²⁸Agai Godide mu tiꝓlubaso tama agai te Israel we bidi te tedali sogo nogi Pasova tede yabo kolesaga ebo seꝓ ilali. Te bidi elabo mobo bidigo te Israel dabego gomunai ogwa tigidali ela muidali weyu, agai augwalibolo te po wai, “Te duga be deli delide kibu sipsip wai elama, tama te kaneme te be tꝓ sesegeꝓe pos niba segeni tiwai saꝓaꝓa pao,” te po wai.^v

²⁹Te Israel we bidi dabe augwaligo Godiba konealubo po daꝓ olama tama agade tiꝓ piduali baso, te Isip tꝓ taga soali sogo augwali te tamu aꝓ nogainu, tama Godigo te aꝓ buga somainu ilama, tama augwali te wa pai tꝓ tiwai elalubo tomo tuꝓdu nogai. Te augwali pobeasa asobo Isip dabe augwali me te aꝓdu usu selama nogali, tiali goli te aꝓgo augwali elama, tama poma pobaso te weꝓ tomode isila pai dao.^w

³⁰Te nosali te Israel dabe augwaligo Godiba konealubo po daꝓ olama tama agade tiꝓ piduali baso, tama augwali pelama tama Jeriko hanu bagulali masigigo nigai obo te a naga olama me badu nogo si sogo usu nama bagulali, tama te masigigo nigali obo te tꝓba degasa dulai dao.^x

³¹Te seꝓ pedalisiꝓbadi, tama te hanude bidali penani ebo we Rahap agai te Godigo te Israel dabe tau sali po odoyu, tama agai Godide aga homugo tiꝓluali. Tama tibaso, agai te bulu geme sa pelama sugi pali Israel bidi si tau salio. Tama te we aga te Godigo po sela saꝓwani we bidi augwali dali me dolobeo.^y

³²Tiali goli dagego te Godide tiꝓlubo kolesaga page bugagia konemainogo eyu, megi eno mena po me wadolama tama ma wagoweꝓ Menio. Te eno te bidi Gideonde po wabo sogo me, te Barak me, te Samson me, te Jepta me, te Devit de Samuel, me te Godigo po pusali profet bidi dabe augwalide po eno wabo sogo te usu menio.

³³Te tobage bidi dabe augwaligo te Godiba konealubo po daꝓ olama tama agade tiꝓ piduali baso, tama augwaligo te waꝓi hwꝓbo bomu ugwaba ela holoyu, tama te tuni bidi hauwago ami bidi dabe augwali

^u 11:27 Sai 2:15 ^v 11:28 Sai 12:21-30 ^w 11:29 Sai 14:21-31 ^x 11:30 Jos 6:12-21

^y 11:31 Jos 2:1-21; 6:22-25

aiyaba elaluyu yai. Augwaligo doloba pai kolesaga yai, tama augwaligo te Godigo augwalibolo mawaibao po wali nai me salio. Augwaligo te bidi ela tubo moni kibu laion dabego pedauwali pania siyu yai dao.^z ³⁴Tama augwaligo te moni sia bogoli ebo me sula sayu yalio. Tama me te augwali wi pidu gebaso te gasa bidi dabego te bobage hwa gego te augwali elali te usu me ebeo. Tama augwali bomo meni yai bidilama, tama nosali augwali bomo sai. Augwali te wabi hwi bode bomai bidi mu pedalai. Augwaligo te gasa hanigo genuai ami bidi dabe augwali aiyaba elaluyu pobeasa peyu yai dao.^a

³⁵Te we dabe meba augwaligo Godide konealubo po daw olama tama agade homugo tia piduali baso, tama isai ogwa dabe augwali ma hodaloju elama, tama augwa idago augwali ma siyu yali. Tama gasa bidi meba kalabus elama tama boi bidi dabego augwali tigi mu dolali, te augwali isabo usu tiwai mu yai. Tama augwaligo te God tudiba mugi sogo da, teda te boi bidi dabego augwalide te tebo se tagaligi dao. Tiali goli augwaligo te boi bidi dabego po te augwaligo wali me pabeo. Menio. Augwaligo homugo te augwali gu pagede ma hodaloabo te homu elama, tama augwaligo tebogo te bidabo wiegi yai ula sabo homu naga yalio.^b

³⁶Tama te Godide konealubo po daw wali we bidi meba te boi bidi dabe augwaligo te dwai posobo po sege siyu, tama augwali dodolama te dwai bigo subigila elali, tama sengo augwali kenama, tama augwali kalabusiba muyu yai dao.^c ³⁷Tama augwali tigiba te boi bidi dabego masigi sayu ela muyu yai. Tama augwaligo te ni togobo so selama, tama augwali tigi te sogo togolama pedai pedalai. Tama augwaligo te bobage hwa gego augwali ela muyu yai. Tama te konealubo po daw wali we bidi meba augwali nai meni yai baso, augwaligo te kibu sipsip tigi waligo me te meme waligo te ugwa tiwai gudama, tama augwali bilalio. Augwali te tigi tau sabo doado bage tigidali menia sali, tama te bidi dabego sege augwalibolo mayu, tama dwai kolesaga mu augwalibolo yai dao.^d ³⁸Tama tibaso, augwali tedela pelama, tama geme te bidi meni yai buluba me, te bulu duba me, te masigi ola beba me, te to dedage tomoba me geme bidigi peyu yai. Augwali te wiegi yai we bidi mu, tama e tode we bidigo te bidi dabego konealubo po daw wabo te dali usu nisiayu, tama augwali tomode me bidigi homu elama augwali dali boi bidi mu yalio.

³⁹Te tobage polobadu bidali Godiba konealubo po daw wali tigidali we bidi, tama augwali te God gedude wiegi yai nogi mu sai, agai augwalide 'Augwaligo kolesaga te wiegi yai yali,' te homu yai dao. Tiali goli augwaligo te wiegi yai nai polobadu Godigo augwalibolo te mawaibao po wali nai te augwaligo te sogo me sabeo. ⁴⁰Magi baso meni, polobadu digi

^z 11:33 Dan 6:1-27 ^a 11:34 Dan 3:1-30 ^b 11:35 1 Kin 17:17-24; 2 Kin 4:25-37

^c 11:36 1 Kin 22:26-27; 2 Sto 18:25-26; Jer 20:2; 37:15; 38:6 ^d 11:37 2 Sto 24:21

Godigo wiegi yai nai me deli dabolo sisi ilama dodolali elalubao. Tama aga homugo te polobadu agade tią pai we bidi dabego da nosaliba ilama augwali polasa peyu tama te wiegi yai mu me pedalogobeo. Menio. Te da me doloba pai wiegi yai mu augwali dali naga pedalaibao, Godigo te tama homu eyu dodoloyu yai dao.

Dago Jisasba tonono eyu agade homugo keą pinao

12 ¹Te da me, da magi ebawe? Te polobadu bidali we bidi augwali doligulama tama da te genuai pogo bagulubo tiwai elama, tama augwaligo dabolo te Godide konealubo homu daų wabo kolesaga ola mawai. Tama tibaso, dago me te ususu si yainogo uda yabo bidi tiwai eyu, te tigidali seęę yai nai guda sayao, te dade daų wabo dwai kolesaga tigidali me te dago guda sayao. Tama dena homu daų ilama, tama Godigo dabolo sa muyu uda yao wali madi sabolainogo da bomonama te daįba uda iyao. ²Tama tiyu dago gedugo Jisasba naga tonono iyao, aga te dago agade konealubo po daų wabo kolesaga page bidi, tama nosali agai dago agade tią pabo kolesaga ebo mu usu naibao. Polobadu Jisas aga homugo te wiegi yai homu pemene yabo se te nosali sabo homu elama, tama aga bomo elama bidali, tama aga dene bugagia tolama aga ni pedaide isai. Agai homugo te ni pedaide hale sabo te olo nai tiwai da, te homu yai. Tama megı da agai genuai nogi elalubaso, aga te God dulalubo sia saide te dolo nogo badude megı dulaluyu bidibo dao.

Godigo seęę dabolo mayu da, te da dodoloyu emainogo ebo dao

³Dagego te bidi Jisasde bugagia kone palao. Te seęę sai bidi dabego polobadu augwaligo dwai boi bidi mu aga dali eyu, tama aga dwai dene mawai. Tiali goli aga bomo elama dolaluai. Dagego te tiali koneba wida, te dage te Godide tią pabo kolesagade hagela me egio, tama dagego homu nageamea me pelamu dao. ⁴Te Godigo po odobo hagela homu ebo bage augwaligo dage dali dwai se elama, tama dage bomonama eyu, te Godide konealubo po daų wabo kolesaga tagalobeo. Tama tiyu dage bomonama ebadi te boi bidi dabe augwaligo dage elama, pađe isainu yai. Te gasa bidi dabe augwaligo Jisas dali dwai se eyu aga ela muyu yali. Tiali goli te dagede meni.

⁵Te Godigo dagego homu bugagia daų walomainogo bomo mayu wali po te dagego homugo gegeda pai dawę? Agai dage te aga wai da olama nogi ilama, tama agai te po wai, augwaligo te bukude asęani,

“Te eno waio, te eno nage dodolobo kolesaga me deli nagebolo ebaso da,
nago homugo te olo nai tiwai da me wagio. Nago geda muani kolesagade bugagia kone palao.
Te eno seęę nagebolo mayu te nage dodolobaso

da,

teda nago homu me dolamu dao.

⁶ Magi baso meni, te eno bidi me deli godolo

ebaso da,

teda agai kolesaga te eno dodolaibao.

Tama eno bidi me deli selama tama eno wai da

wabo nogi eyu da,

teda eno te aga dodolobo dao, te bidigo aga ene sigi

te siade ulama tama nogogo dodolobo tiwai ebogia

yaibao,” te po wai.^e

⁷Te dage bomo elama dolaluyu, tama Godigo dage dodolomainogo emainao. God agai dagebolo ebo kolesaga ebogo dage te aga wai mu dao te hania ola mabo dao. Mena wai bidibadi tama aga ayago aga me dodologobewe? ⁸Menio. Godigo aga wai dabe tigidali dodolobo dao. Tama agai dage dodoligi menigi da, teda dage te agai wai mu menigi da, dage te tude biliyu penani ela bilibo wego wai tiwai egi da. ⁹Dagego te me koneao. Te dena e tude aya augwaligo da dodoloyu yai, tama dago augwali nogi ugwaba sai. Teda dago dagalude bidibo Aya dologoba mu pelama, tama dago te bidibo ula mu sao. ¹⁰Te da te ogwa wegide bidibadi, dago e tude aya augwaligo te dago kolesaga te dwasianu sogo naga dodoloyu, te augwaligo homu kolesaga usu nama tama tiali. Tiali goli God agai da dodolobogo te da mu tau selama, tama dago te aga digi ebo te wiegi yai magi dwai se isawai kolesaga saibao wai. ¹¹Tama God Ayago sege dabolo mani te da dodoloyu ebaso da, tama te sogo dago wiegi yai homu pemene me ebeo. Menio. Dago homu te sege naga me elalubao. Tiali goli agai da dodolali tama te tiwai wiegi yai nai nosali pedalaibao wai: dago doloba pai kolesaga eyu, tama dago homu nagame elama bidaibao.

Dago dili bomaluyu bomo elama dolalua po

¹²⁻¹³Godigo te dago ebo kolesaga dodolobo se tama yaligo da, teda dagego agai po wali pabo kolesagade dage te bomo kimi isali bidi tiwai eyu biligimio. Te meni. Te dagego nogo te olo walalubo tiwai elalubo, te tagalao, dagego bomo ma sao. Tama te saqa kidu isai tiwai ebaso da, tagalama, te duga bomo elama dolalua. Dage Godigo po wali pobadi, te dolo wiegi yai kolesaga naga yao, te bilibo bidi agai te dwagi yai dolo tudu naga pabo tiwai yao. Te dage tomode bidibo bidi me deli aga Godigo po wali pabode bomo meniama tama aga tulaluidali weyu, dagego aga tau somainogo eyu, te dolo wiegi yai kolesaga naga eyu bidao.^f

¹⁴Dage deli deligo te tigidali bidi dali te homu nagamea pabo kolesaga wali pabo se bomo elama yao. Tama dagego te Godiba homugo kea peyu,

^e 12:6 Jop 5:17; Prs 3:11-12 ^f 12:12-13 Prs 4:26; Ais 35:3

te dwai se me isawai kolesaga me wali pabo se bomo elama yao. Magi baso meni. Te bidigo te tobage kolesaga meni yani da, teda agai dago Genuai Bidi me sugobeo. ¹⁵Te ama me deli tula muyu tama Godigo te olo tau siyu mabo kolesaga tagalidali weyu dagego bugagia tonalua. Tama tiyu dage tomode pedalobo ama me deli aga te ha ebo nedu du tiwai walama, tama dagebolo sege menama, tama dage God gedude meda yai pedelabuo.^s ¹⁶Tiyu bidi me deligo te penani ebo kolesaga wali pabuo. Tiyu bidi me deligo te God tudiba muyu, te polobadu Isogo yali tiwai idalio. Te aga amade te tubo nai deli sogo naga abela tuali, tama agai te aga digi gomunai ogwa da wali bomo me, nogi me, te sigo te tubo nai abelama tama aga olo sawai dao.^h ¹⁷Dagego koneani, nosali agai te yali sege neyu, tama te gomunai ogwa da wali bomo dali nogi dali si ma sainogo yali, tiali goli aga ayago te menio po wai. Iso aga te gomunai bidi nogi ma sainogo te gela hauwa wali, tiali goli te aga daju wali po togobo te tu menio.ⁱ

¹⁸Megi dagego te Israel hani we bidi augwaligo polobadu mu yali se tiwai ebeo. Augwali te augwa nogogo tula subo naiba asali, te bulu du nogi Sainai teba augwali asali. Te bulu dude augwaligo suali, te genuai sia dabo, tama be hulua si te sisi yai mu me, te bomai wali dali be sele dali be kulu wabo dali, ¹⁹tama te bu wabo nai biugel moni bu wabo dali, te Godigo po wabo me, augwaligo te suali me odali. Tama te Israel we bidi augwaligo te po wabo odolama, tama augwali wi eyu, tama bomo elama Mosesbolo te po wai, “Dago te po wabo ma odobo usu egobeo,” te po wai.^j ²⁰Magi baso meni. Te Godigo augwalibolo mani bomai po, te po odolama augwali wi mu yai. Agai te po wai, “Te bidi me deligo nogo munama te bulu du nogogo diqbaso da, teda dagego masigi agaba sanama tama aga ela muao. Tama bulmakau ma sipsip dabe me te tiwai naga elama ela muao,” te po wai.^k ²¹Augwaligo suali nai te dwai mu baso tama Mosesgo me te po wai, “Ena wi mu elama, tama eno tigi didibili mu ebao,” te po wai.^l

²²Tiali goli dage, dage te tiwai naiba me asobeo. Menio. Dage te Saion bulu duba asai dao, tama te bidibo ula mabo God bidibo moni hanu te dao. Te bulu da te dagalude elalubo Jerusalem hanu dao. Te moni umabo ensel mobo bidi dabe augwali sisinama te wiegi yai homu pemene ebo madi, teba dage asai dao. ²³Dage te Godigo gomunai ogwa dabe augwali sisinama te bidibo madi, dage teba asai dao. Godigo augwali nogi aseani, tama te aseani po Godigo bidibo digide elalubao. Dage paba dolagasali, tama po tu dodolobo bidi jas aga bidibao, aga te tigidali we bidigo God

^s 12:15 Bom 29:18 ^h 12:16 Gag 25:29-34 ⁱ 12:17 Gag 27:30-40

^j 12:18-19 Sai 19:16-22; 20:18-21; Bom 4:11-12; 5:22-27 ^k 12:20 Sai 19:12-13

^l 12:21 Bom 9:19

dao. Polobadu mu bidai we bidi meba, augwali isama tama Godigo augwali doloba pai we bidi ilama tama augwaligo po wabo mobo noma me bidibo dao. Tama dage augwali bidibo digi asai dao. ²⁴Tama dage Jisasba asai dao. Godigo da we bidi tau sabo po olama daꝓ walali. Tama te daꝓ wali tau sabo po dabolo waselemainogo eyu Godigo Jisas tagala palali, tama aga tomode bidiyu te daꝓ wali tau sabo po dodolali. Te polobadu bidai bidi Abel aga amago aga ela mubaso, aga gelali kanemego “Boi yao, boi yao,” po wali tiwai bidai. Tiali goli Jisasgo kaneme te dago sali dwai seꝓe te sela saꝓo kaneme dao, te boi ilabo kaneme meni. Tama teba me dage asai dao.

Dago bugagia tonaluao po

²⁵Dage dua dao. Tiyu dage olo pania selama tama megi e po wabo bidigo po sela saꝓabuo. Polobadu digi e tꝓde Godigo bomai po te we bidi augwalibolo mani, tiali goli augwaligo agai po sela saꝓwai. Tama te sogo polobadu, te augwali wi me pabo usu meni eyu, tama augwa seꝓe te geda sabeo. Megi God te dagalude bidiyu dabolo agai po mawai. Tama dago aga tudiba muyu da, te da wi peyu te dabolo mabo seꝓe geda sabo usu egowe? Mu menio.^m ²⁶Tama polobadu Godigo pedauwalide tꝓ mali ilai. Tiali goli megi agai dabolo e daꝓ wali po walio, “Te eno tꝓ deli sogo ma mali ilaibao. Tama tꝓ naga me tegobeo. Te eno tꝓ de dagalu dali si mali ilaibao.”ⁿ ²⁷Te pogo “Te deli sogo ma” weyu te po wai, agai dabolo e tama ola mawai: te polobadu Godigo nigali nai dabe tama megi agai dagalama, tama te nai dabe aga sela saꝓnama, tama me elalugobeo. Tama agai te dagalisaꝓo nai dabe da, te me elaluaibao.

²⁸Te dago sali te bidibo digi te magi naigo munu me dologobeo, usu egobeo. Tama te tebode dago Godibolo usu da olama gedu haluasa po wao. Tama dago agaba lotu po weyu, tama agai godolo ebo kolesagade seꝓe tulama yao. Tama tiyu dago aga nogi ugwaba siyu, tama agade wi yao. ²⁹Magi baso meni, dago God da, aga te tigidali nai dabo genuai sia tiwai dao.^o

Dago te Godigo da dali dwagi yai homu ilibo kolesaga iyao

13 ¹Dage Godigo po wali pabo we bidi, sesemane sogo dagego duga hasi duga ama dede dali dwagi yai homu eyu godolo iduao. ²Dagego te duga beba digibulu asobo bidi dabe augwali tau sabo homu ebo te dagego me gegeda pigio. Duga koneani, polobadu bidi mebago te tiwai elama, tama augwaligo te ensel mobo bidi meba te augwa beba odasa pelama, augwali gesali. Augwaligo te ensel bidi asobo me konebeo. Augwaligo te bidi naga da te homu yai dao.^p ³Dagego te ama

dede augwaligo Kraisi wali pobaso te boi bidi dabe augwaligo augwali meba kalabus beba muani. Tama te kalabuside bidibo ama dabe dagego homugo konealualo, augwali tau sao, te duga digi te kalabuside augwali dali bidibo tiwai eba. Tama te bidi dabe augwali tigide sege sabo te dagego homugo koneao. Dagego koneani, te duga me tigi elalubo dao.

⁴Tama te we sabo te wiegi yai kolesaga dao, te we bidi tigidaligo te homu yao. Dagego e tama yao, te bidi dali aga we dali augwa hasi te homugo kepa pai kolesaga naga yao. Dagego koneao, nosali Godigo te penani yali we bidi me, te we sabo kolesaga dolali we bidi dali, augwalibolo te wei ponabo te dwai dene genuai sabo te elalubao.

⁵Dagego te monede pesa eyu godolo ebo kolesaga wali me pigio. Te dagego tolalubo naide te dagego e tiwai homu yao, “Te wiegi yai dao. Te ena usu yaibao.” Magi baso meni, Godigo digi te po walio, “Te ena nage munu me tagalogobeo. Te eno nage tudiba munu me mugobeo.”^q ⁶Tama Godigo te po obaso, dago dena homu bomonama tama dago e tiwai po waiyo,

“Genuai Bidi da ena tau sabo bidi dao. Te ena wi me egobeo.

Te bidi dabe augwaligo ena dali ebo dwai kolesaga tigidaligo ena dologowe? Menio!”^r

⁷Dagego duga tobolu bidi dabego yali kolesaga homugo bugagia koneao, polobadu augwaligo Godigo po dagebolo pusai. Dagego augwali bilali kolesaga dali, augwali isali kolesaga dali si homugo koneama, tama augwaligo konealubo po dap weyu Godiba tiya pali kolesaga te wali pao.

⁸Jisasi Kraisi aga munu me hasegelegobeo. Polobadu aga hasegelebeo, megi aga hasegelebo meni, nosali aga munu me hasegelegobeo. Aga ebo kolesaga deli naga me ela piduaibao. ⁹Tama tibaso, te gasa haniani haniani ola mani pogo dagego homu kegeyu, tama dagego Godigo tu wali pabo tagalu gogologimio. Te dago homugo te Godigo da olo tau siyu mabo kolesagade dago bomo sai yai baso da, te wiegi yai dao. Dago homugo te haniani nai tubode bomai po wali pabode te bomo sainogo ebo usu egobeo. Te kolesagade bilali we bidi augwali te kolesagago tau me sabeo.

E tiwai ofa mabode Godigo godolo ebo po

¹⁰Dago ofa ebo alta sai tiwai elalubao, tama tede dago Godigo nogi ugwaba sabo po wabogo te ofa tiwai agabolo mabo dao. Tama te Juda dabego pris bidi dabe augwaligo augwa lotu wabo te ugwa bede se eyu, augwaligo te dago ofa tiwai ebo kolesagade se meni. ¹¹Tama tigidali kibu bede te Juda dabego polalubo tobolu pris bidigo te sipsip dabe me

^q 13:5 Bom 31:6, 8; Jos 1:5 ^r 13:6 Tib 118:6

te bulmakau me te kaneme selama, tama agai te Tedali Gasagi Yai Be Habu Mu tomoba pelama, te we bidigo seḡe sela saḡu ofa ilai. Tiali goli te kibu dabego tigi da, te augwaligo te augwa bidibo digi bulu badu sia nogonama, siaba ulai dao.⁵ ¹²Tama tibaso, Jisas me te obo bagulali hanu bulu badu te aga dene tolali, te agai kanemego digi te we bidigo seḡe sela saḡu, tama augwali Godigo gedude wiegi yai mu pedalomainogo ilali dao. ¹³Tama tibaso, da me te pesage nigali te bulu badu agaba pelama, tama dago agai aga isibode tolali hale tiwai te dago me tolao. ¹⁴Dago koneani, te e tḡde dago te gamonabo hanu me deli dago me elalubo menio. Tiali goli dago te nosali pedalabo hanu godolo mu ebo homu ebo dao. ¹⁵Tama tibaso, Jisasgo nogide Godibolo wiegi yai homu pemene elama, tama dago te aga nogi ugwaba sabo kolesaga te sesemane sogo agabolo mayu, te ofa tiwai yao. Awe, dago pedauwaligo aga dago Genuai Bidi dao te po wabogo dago Godibolo dena ofa tiwai mabo dao. ¹⁶Tama dagego duga hasi te we bidi augwalibolo wiegi yai kolesaga ebo te dagego homugo gegeḡa pelamuo. Tama tiyu dagede elalubo doado bage, te dagego te nai meni yai we bidiba doḡayu, te augwali tau sao. Godigo te tiwai ofa ebode dwagi yai homu mu ebo dao.

¹⁷Te duga tobolu bidi dabe augwaligo dage tau sabo homu elama, tama augwaligo dage sesemane sogo tonalubo dao. Magi baso meni, nosali augwaligo digi yali seḡ po tigidali te Godibolo pusaibao. Tama dagego augwaligo ola mabo po wali pelama, tama augwali dologode bidao. Te dagego tama tibaso da, teda augwali wiegi yai homu pemene elama, tama augwa seḡ tulama seḡ eyu, tama augwali homu seḡe me egobeo. Tialima augwaligo dage tonaluabo te homu seḡe ebaso da, teda te teḡogo te dage tau me sogobeo.

¹⁸Dagego gedu haluasa po Godigo da tau somainogo weduao. Dago homugo koneani, te da God gedude dolo bidibao. Tama da tigidali seḡe dolo bilabo homu ebo dao. ¹⁹Tama eno homugo godolo mu eḡao, te dagego gedu haluasa po Godibolo olama ena tau somainogo yao, tama ena dage bidibo madi polo tamadi asomainogo yao.

²⁰⁻²¹God aga te da we bidi homu nagame ilibo page bidi elalubao. Agai te dago Genuai Bidi Jisas te ḡu pagede ma hodolama, tama aga ma bidimainu ilali. Hasia Jisasgo aga digi bidibo ula olo mayu, tama Godibolo ofa tiwai mani, te da we bidi tau somainogo yali. Tama teḡogo agai te Godigo te we bidi tau sabo ḡu wali gamonabo po te mu ḡu walali. Tama tiyu, aga te da sipsip tiwai bidibo we bidi tonalubo te polalubo bidi pedalai dao. Tama eno homugo te God agai te tigidali wiegi yai kolesaga dagebolo mao, te dagego agai homu kolesaga wali pabo usu ilimainogo yao. Tama eno homugo me da tomode agai tigidali te aga digi

godolo yabo kolesaga tigidali pedalomainogo yao, te Jisas Kraisgo nogide tama tiao. Aga genuai nogi te sesemane bidada pabo sogo elalua peyu, elalua paibao, te eno homugo. Mu dao.

Po silagasu wabo po

²²Ama dedeo, eno po bomo elama dagebolo obao, dagego eno e mobo mabo wali pode dwagi yai homu eyu, odao, te eno dagego homu daꞗ ilabo po e pas tomode wai dao. Eno dagebolo e asena tolobo pas te pewardage tiwai naga dao. ²³Eno homugo duga koneao, augwaligo te dago ama Timoti olo tagala palali, tama aga te kalabuse me bidigobeo. Tama aga enaba polo pedalobaso da, teda ena dali da si talua si pelama dage suagasaibao.

²⁴Te dagego dago te siade da wali po te duga tobolu bidi tigidalibolo me, te tigidali Godigo we bidiba dali te po wao. Te ede bidibo Itali hani Godigo we bidi augwaligo te siade da wabo po te dagebolo tolai dao.

²⁵Te eno homugo Godigo olo tau siyu mabo wiegi yai kolesaga te dage tigidali dali bidao.